Súd:	Okresný súd Zvolen
Spisová značka:	18C/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6721201478
Dátum vydania rozhodnutia:	04. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Zuzana Konáriková
ECLI:	ECLI:SK:OSZV:2022:6721201478.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudkyňou JUDr. Zuzanou Konárikovou v spore žalobcu: Š. A., F.. XX.XX.XXXX, T. J. XXXX/XX, XXX XX T. T., zastúpeného advokátom Mgr. Ivanom Bugrim, so sídlom Námestie SNP 23, 960 01 Zvolen, IČO: 42 307 155, proti žalovanému: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 3.879,45 Eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.879,45 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou okresnému súdu dňa 12.04.2021 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy vo výške 3.879,45 Eur titulom náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie, konkrétne porušením Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej Smernica), ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná (resp. nebola v časti implementovaná) do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Ide teda o prípad uplatnenia nároku na náhradu škody, ktorá vznikla žalobcovi ako jednotlivcovi porušením úniového práva žalovaným - Slovenskou republikou, ako členským štátom Európskej únie. Žalobou uplatnený nárok je s poukazom na nižšie uvedenú argumentáciu bez ďalšieho (t. j. bez potreby splnenia akýchkoľvek ďalších podmienok, ktoré by jednotlivcovi stanovovala vnútroštátna právna úprava) uplatniteľný na všeobecnom súde členského štátu. Spor o náhradu škody z dôvodu porušenia únioového práva patrí do právomoci súdu, pričom v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky neexistuje žiadny iný orgán než všeobecný súd v civilnom sporovom konaní, ktorý by mal právomoc rozhodnúť o tejto žalobe. Škoda, ktorej náhrady sa touto žalobou žalobca domáha, vznikla v mieste výkonu služobnej činnosti žalobcu, ktorým je okres W. (resp. Hasičská stanica v meste W.), pričom tu zároveň aj nastala skutočnosť, ktorá zakladá žalobou uplatnený nárok na náhradu škody. Žalovaným je štát - Slovenská republika, za ktorý v zmysle § 135 ods. 2 CSP koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej Ministerstvo), a to s poukazom na § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre Policajný zbor a Hasičský a záchranný zbor. Ministerstvo je zároveň aj garantom riadnej transpozície Smernice do slovenského právneho poriadku, pričom práve v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice vznikla škoda, ktorej náhrady sa žalobca domáha. Žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru (ďalej HaZZ), pričom vykonáva štátnu službu v služobnom pomere v súlade s ustanoveniami zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej ZoHaZZ). Štátnu službu aktuálne vykonáva v hodnosti podpráporčík, vo

funkcii hasič záchranár na Okresnom riaditeľstve HaZZ vo W., a to na základe Rozhodnutia riaditeľa Krajského riaditeľstva HaZZ v Banskej Bystrici číslo 89/2016, ktorým bol vymenovaný do stálej štátnej služby dňom 05.10.2016. Miestom výkonu štátnej služby je Hasičská stanica vo W.. Služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne (§ 86 ZoHaZZ), a to tým spôsobom, že týždenný pracovný čas sa skladá zo 17 hodinových pracovných zmien (výkon služby), po ktorých nasleduje určená 7 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Celkovo teda v rámci jednej pracovnej zmeny strávi žalobca na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín. Výkon služobnej pohotovosti je rozdelený na:
a) aktívnu časť služobnej pohotovosti (práca nadčas) a
b) neaktívnu časť služobnej pohotovosti.
Tento spôsob rozvrhnutia služobného času sa uplatňuje dlhoročne až do súčasnosti. Služobné pohotovosti sú určované na čas nočných hodín. V prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, mení sa táto služobná pohotovosť na prácu nadčas. Keďže v mieste výkonu služby vo W. sa striedajú 3 hasičské zmeny, každý tretí deň odslúži každá pracovná zmena 24 hodín a následne majú príslušníci v tejto zmene dva dni voľna. Ide teda o nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, ktorého časť pripadá na tzv. služobnú pohotovosť (§ 86 ods. 2 ZoHaZZ v spojení s § 92 ZoHaZZ). Nakoľko sa striedajú tri hasičské zmeny - prvá, druhá a tretia zmena, každý tretí deň ako hasič odslúži žalobca 24 hodín a následne má dva dni voľna. Mesačne odslúži každá hasičská zmena 10 pracovných zmien, pričom každý tretí mesiac je to až 11 zmien, čo je v priemere 10,4 zmeny mesačne. V službe teda strávi bežne 240 až 264 hodín mesačne. Do tohto rozsahu nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Každá pracovná zmena je 24 hodinová (17 hodín predstavuje výkon služby a 7 hodín služobná pohotovosť), čo pri výpočte 7 hodín pracovnej pohotovosti x 10,4 zmien za mesiac mesačne činí 72,8 hodín pracovnej pohotovosti a ročne 873,6 hodín pracovnej pohotovosti. (12 x 72,8). Vzhľadom na uvedené, každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní) pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba). Vzhľadom na uvedené nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, ktorého súčasťou je služobná pohotovosť v mieste výkonu služby, žalobca v žalovanom období marec 2018 - marec 2021 len v rámci samotnej služobnej pohotovosti priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (15 % a 30 %-ná pohotovosť) odpracoval:
- v období od marca 2018 do decembra 2018 vrátane: 530,14 hodín,
- v období od januára 2019 do decembra 2019 vrátane: 635,85 hodín,
- v období od januára 2020 do decembra 2020 vrátane: 575,09 hodín,
- v období od januára 2021 do marca 2021 vrátane: 118,30 hodín.
Celkovo teda za žalované obdobie od marca 2018 do marca 2021 vrátane, odpracoval spolu 1.859,38 hodín pracovnej pohotovosti. Priemerný týždenný pracovný čas žalobcu počas celého žalovaného obdobia od marca 2018 do marca 2021 vrátane, dosiahol 51,23 hodín týždenne. Počas pracovnej pohotovosti, a to aj v jej „neaktívnej časti“, sa ako príslušník HaZZ (hasič) musí zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy počas celej doby neaktívnej časti pracovnej pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do jednej minúty od vyhlásenia a teda v skutočnosti napriek tomu, že časť pracovnej pohotovosti tvorí jej „neaktívna časť“, aj tento časový úsek je povinný nevyhnutne tráviť na pracovisku a byť okamžite pripravený na vykonanie zásahu. Napriek tejto skutočnosti sa mu však neaktívna časť pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času, čo v praxi znamená, že napriek tomu, že v kalendárnom mesiaci odpracuje napr. 241 hodín, do fondu pracovného času sa mu započíta len 178 hodín. Táto skutočnosť sa potom v konečnom dôsledku na konkrétnom príklade prejavuje tak, že aj keď je reálne v súvislosti so služobnou činnosť na pracovisku napr. v mesiaci marec 2018 strávil 234 hodín, v rámci fondu pracovného času je mu vykázaných len 178 hodín. Z takto nereálne vykazovaného fondu pracovného času, ktoré reálne nezohľadňuje neaktívnu časť pracovnej pohotovosti, sa potom javí, že jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračuje 48 hodín, čo je však v absolútnom rozpore so skutočnosťou. Keďže sa však vo fonde pracovného času neaktívna časť pracovnej pohotovosti nezohľadňuje, tak ak sa vychádza len z deklarovaného počtu hodín vo fonde pracovného času, potom sa javí, že za mesiac marec 2018 bol jeho priemerný týždenný pracovný čas „len“ 40,18 hodiny (178 hodín za mesiac : 4,43 týždne = priemer 40,18 hodín za týždeň). V skutočnosti bol však v mesiaci marec 2018 jeho priemerný týždenný pracovný čas 52,82 hodín (234 hodín za mesiac : 4,43 týždne = 52,82 hodín za týždeň), nie teda 40,18 hodín za týždeň, ako je to formálne vykazované vo fonde pracovného času a ako je to deklarované aj jeho zamestnávateľom Hasičským a záchranným zborom. Je teda zjavné, že priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia značne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak ako to stanovuje § 85 ods. 2 ZoHaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný

pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) Smernice. Podľa § 85 ods. 1 ZoHaZZ: „Služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.“ Podľa § 85 ods. 2 ZoHaZZ: „Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa. Smernica v článku 6, nazvanom „Maximálny týždenný pracovný čas“, ustanovuje, že: „Členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov:
a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;
b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.“
Smernica predstavuje normu komunitárneho práva, ktorú je Slovenská republika ako členský štát Európskej únie povinná dodržiavať. Zodpovednosť členských štátov a ich orgánov pri aplikácii komunitárneho práva vychádza zo zásady prednosti komunitárneho práva, teda zo zásady, že právne predpisy Európskej únie majú prednosť pred vnútroštátnymi predpismi členských štátov. Na základe princípu prednosti komunitárneho práva a jeho priameho účinku je založená aj zodpovednosť členského štátu v prípade jeho chybnej aplikácie alebo opomenutia aplikácie zo strany členského štátu, pričom osoby, ktoré sú takýmto konaním poškodené, sa môžu voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Tu je pritom nevyhnutné zdôrazniť, že zodpovednosť štátu v prípade porušenia komunitárneho práva je absolútna a objektívna, členský štát sa jej teda nemôže za žiadnych okolností zbaviť ani sa z nej exkulpovať, a to bez ohľadu na to, ktorý orgán konajúci v mene členského štátu škodu spôsobil. Skutočnosť, že komunitárne právo má prednosť pred vnútroštátnou úpravou a vnútroštátna úprava nesmie byť v rozpore s komunitárnym právom vyplýva z konštantnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej Súdny dvor). Žalobca poukázal na rozsudok Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß. V tomto rozsudku sa Súdny dvor zaoberal práve otázkou výkladu Smernice v súvislosti s porušením článku 6 Smernice, ktorý ustanovuje maximálny týždenný pracovný čas. Tu treba zdôrazniť, že vo veci Günter Fuß ide o rozhodnutie Súdneho dvora týkajúce sa pracovníka, ktorý bol ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora a jeho rozpis služieb (pracovných zmien) stanovoval priemerne 54 hodín týždenne a zahŕňal 24-hodinové zmeny, pričom každá takáto 24 hodinová zmena, v rámci ktorej musel byť hasič prítomný na pracovisku, pozostáva z aktívnej služby a pohotovostnej služby, ktorá môže byť prerušená zásahovou činnosťou. Ide teda o skutkovo a právne identickú vec, aká je predmetom tohto sporu. Na úvod treba pripomenúť, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Okrem toho Súdny dvor tiež rozhodol, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88 má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Z citovaných častí rozsudku Súdneho dvora vo veci Günter Fuß jednoznačne vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok a teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Z tejto judikatúry Súdneho dvora preto zároveň nepochybne vyplýva, že aj žalobca má právo dovolávať sa práv vyplývajúcich zo Smernice pred súdom a zároveň, že právna úprava garantujúca mu práva podľa Smernice má prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou vyplývajúcou zo zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Tu je však potrebné zdôrazniť, že Smernica nebola správne (resp. z materiálnej stránky nebola v časti vôbec) transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, pričom ustanovenia ZoHaZZ sú v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice. Príloha č. 4 k zákonu č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v bode 6 uvádza, že do zákona bola okrem iných prebratá aj predmetná Smernica, a teda formálne sa javí, že ZoHaZZ by mal byť v súlade so Smernicou ako právnym aktom únijného práva. Toto však v skutočnosti nie je pravdou, a to z dôvodu, že ZoHaZZ umožňuje služobnému úradu, aby služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ (hasiča) bol rozvrhnutý tak, že tento pravidelne a de facto sústavne prekračuje Smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Základný problém je totiž v obsahu pojmu „pracovný čas“ tak, ako ho na

jednej strane stanovuje Smernica a judikatúra Súdneho dvora, a ako ho na druhej strane upravuje zákon č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Súdny dvor vo svojej judikatúre opakovane skonštatoval, že pojem „pracovný čas“ uvedený v Smernici, je autonómnym pojmom práva Európskej únie, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel Smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Súdny dvor zároveň vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že rozlišovanie je binárne - buď je určitý čas pracovným časom, alebo nie je. Zároveň Súdny dvor vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že čas pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času, pričom rozhodujúcim faktorom pre záver, či sú naplnené znaky pojmu „pracovný čas“ je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby. ZoHaZZ vymedzuje „služobný čas“ vo vyššie citovanom ustanovení § 85 ods. 1, ods. 2. Okrem uvedeného vymedzenia „služobného času“ ZoHaZZ ďalej upravuje podmienky výkonu štátnej služby príslušníkov HaZZ v ustanoveniach § 86 - § 94, v ktorých vymedzuje pojmy ako: nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Zo žiadneho ustanovenia ZoHaZZ však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času, pričom v skutočnosti sa tento čas služobnej pohotovosti nezapočítava do pracovného času príslušníka HaZZ. Tu je napríklad zjavný rozdiel medzi ZoHaZZ na jednej strane, a všeobecným pracovnoprávnym predpisom - zákonom č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce na strane druhej. ZoHaZZ však žiadne také ustanovenie ako je citovaný § 96 ods. 2 Zákonníka práce neobsahuje, pričom v zmysle § 12 ods. 6 ZoHaZZ je však citovaná úprava § 96 ods. 2 Zákonníka práce neaplikovateľná na služobný pomer príslušníka HaZZ, pričom v skutočnosti sa pracovná (služobná) pohotovosť príslušníkov HaZZ nezapočítava do pracovného času. Keďže ZoHaZZ nepovažuje služobnú pohotovosť hasičov za súčasť ich služobného času, tak práve v tejto skutočnosti spočíva rozpor ZoHaZZ s komunitárnym právom, konkrétne s ustanoveniami Smernice, ako aj judikatúrou Súdneho dvora. V skutočnosti je služobný čas príslušníkov HaZZ (hasičov) rozvrhnutý na 24 hodinové pracovné zmeny tak, že úhrn takto naskladaného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín týždenne, pričom spravidla dosahuje v priemere cca. 53 - 56 hodín týždenne. Formálne, z hľadiska vykazovaného fondu pracovného času, sa však „na papieri“ javí, že žalobcov služobný (pracovný) čas nepresahuje 48 hodín týždenne. Je tomu tak ale len z dôvodu, že vnútroštátna právna úprava zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore do služobného (pracovného) času hasiča nezarátava čas služobnej pohotovosti. Služobná pohotovosť, ktorá mu je pravidelne nariaďovaná a ktorú odpracuje, nie je teda v zmysle vnútroštátnej právnej úpravy považovaná za súčasť žalobcovho služobného času. Služobnú pohotovosť je však nevyhnutné v zmysle citovanej judikatúry Súdneho dvora považovať za „pracovný čas“ tak, ako to kogentne stanovuje Smernica. Inak povedané, ak by ZoHaZZ pod pojem služobný čas resp. do služobného času v súlade s judikatúrou Súdneho dvora zahŕňal (započítaval) aj služobnú pohotovosť, bez akýchkoľvek pochybností by potom aj z formálneho hľadiska služobný čas hasičov prekračoval 48 hodín týždenne. Keďže však ZoHaZZ pracovnú pohotovosť formálne nepovažuje za súčasť pracovného času, tak potom sa z hľadiska textácie ZoHaZZ a vykazovaného fondu pracovného času javí, že ako hasič odpracuje žalobca priemerne menej než 48 hodín týždenne, čo je však v rozpore so skutočnosťou, keďže jeho priemerný týždenný pracovný čas spravidla dosahuje cca. 53 - 56 hodín týždenne. Smernica síce stanovuje možnosť členských štátov uplatňovať alebo prijímať ustanovenia, ktoré sú priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov, ale táto možnosť sa neuplatňuje na definíciu pojmu „pracovný čas“. Toto konštatovanie potvrdzuje aj účel Smernice, ktorý má zabezpečiť, aby sa definície v nej uvedené nemohli vykladať rôzne v závislosti od vnútroštátneho práva. Článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Európskej únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú (služobnú) pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo so súhlasom dotknutého pracovníka. Súdny dvor pritom už viac krát rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) Smernice tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Zhrnúc teda skutočnosti uvedené v odsekoch 18 - 24 tohto článku žaloby je zjavné, že vnútroštátna úprava v Slovenskej republike, konkrétne úprava pracovného času obsiahnutá v zákone č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, umožňuje služobnému úradu (zamestnávateľovi)

rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ (hasičovi) jeho služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) Smernice, a to v dôsledku skutočnosti, že služobná pohotovosť nie je podľa ZoHaZZ považovaná za súčasť služobného (pracovného) času hasiča. Je teda možné jednoznačne a bez pochybností uzavrieť, že vnútroštátna právna úprava v zákone č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore je v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice, nakoľko umožňuje služobnému úradu, aby služobný čas hasiča bol rozvrhnutý tak, že tento pravidelne a de facto sústavne prekračuje Smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Preto možno aj jednoznačne uzavrieť, že Smernica nebola správne (resp. nebola v časti vôbec) implementovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky. Zo skutkového stavu opísaného a z priložených listinných dôkazov je zároveň zrejmé, že ako príslušník HaZZ žalobca počas žalovaného obdobia marec 2018 - marec 2021 odpracoval priemerne pracovný (služobný) čas v trvaní 53,32 hodín týždenne, čo je nepochybne viac, než ktorý čas ako maximálny týždenný pracovný čas povoľuje článok 6 písm. b) Smernice. Je teda zjavné, že jeho právo vyplývajúce z ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice bolo a je sústavne porušované. Z rozhodnutia Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß jednoznačne vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi, čo súdny dvor potvrdil aj priamo vo 1. výroku tohto rozsudku: Rozsudok Súdneho dvora vo veci Günter Fuß teda dáva v prípade porušenia práva na dodržiavanie 48-hodinového týždenného pracovného času vyplývajúceho z článku 6 písm. b) Smernice poškodenému pracovníkovi právo domáhať sa náhrady škody priamo proti členskému štátu. Vzhľadom na uvedené považuje žalobca za nepochybné, že ako jednotlivec sa touto žalobou môže voči žalovanému domáhať náhrady škody vzniknutej mu porušením úniového práva, a teda žalobcová aktívna vecná legitimácia v tomto konaní je jednoznačne daná. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného, tu je potrebné vziať na zreteľ aj ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. V kontexte uvedeného je potrebné zdôrazniť, že v zmysle judikatúry Súdneho dvora môže náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj samotný štát, pričom právo Únie nijako nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Súdny dvor vo svojej judikatúre konštantne uvádza, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody porušením únioového práva zo strany štátu v prípade, ak sú splnené 3 podmienky, a to:

a) že cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné,

b) existencia škody a

c) priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou, spôsobenou poškodeným jednotlivcom.

V prípade, že sú splnené všetky tri vyššie uvedené podmienky, je štát povinný napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). Napokon, náhrada škody musí spĺňať aj požiadavku primeranosti. Porušenie práva Únie pre absentujúcu resp. nesprávnu transpozíciu Smernice do ZoHaZZ je dôsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu. Pri rešpektovaní zásad ekvivalencie a efektivity je pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu škody porušením práva Únie štát - t. j. žalovaný Slovenská republika, keďže neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie dodržania požiadavky vyplývajúcej z článku 6 písm. b) Smernice, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, resp. prijala vnútroštátnu právnu úpravu zákonom č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ktorý umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ (hasičovi) jeho služobný čas takým spôsobom, že tento pravidelne presahuje maximálnu hranicu 48-hodinového týždenného pracovného času. V mene žalovaného - Slovenskej republiky, koná Ministerstvo ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor, pričom Ministerstvo bolo tiež aj garantom právnej úpravy vykonanej zákonom č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Pokiaľ ide o prvú podmienku, a to že cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, tu je potrebné uviesť, že článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník,

keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia Toto ustanovenie zároveň ukladá členským štátom povinnosť ustanoviť maximálnu 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou povinnosťou je v Smernici výslovne stanovené, že táto 48 hodinová hranica zahŕňa už aj nadčasy. Z článku 22 ods. 1 Smernice ďalej vyplýva, že od uvedenej povinnosti sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť ak ide o také činnosti, akou je činnosť hasičov, a to dokonca ani len vtedy, ak by prekročeniu 48 hodinovej hranice priemerného týždenného pracovného času došlo so súhlasom dotknutého pracovníka, pričom žalobca zdôraznil, že žiadny takýto súhlas služobnému úradu nikdy neudelil. Pravidlo sociálneho práva vyplývajúce z článku 6 písm. b) Smernice nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu, pričom ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Už len vzhľadom na obsah a účel samotnej Smernice považuje žalobca za zjavné a nepochybné, že cieľom tejto Smernice je priznať práva jednotlivcom - pracovníkom. Súdny dvor vo svojej judikatúre pritom už opakovane rozhodol a konštantne rozhoduje, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ tak ako to predpokladá Smernica a teda, že tento pojem bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný týždenný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa takéto obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, prekračuje maximálnu 48 hodinovú týždennú hranicu upravenú v článku 6 písm. b) Smernice. V tomto smere žalobca poukázal na rozsudok Súdneho dvora C-303/98 zo dňa 03.10.2020 vo veci Simap, uznesenie C-241/99 zo dňa 03.07.2001 vo veci Confederación Intersindical Galega (CIG) a rozsudok C-151/02 zo dňa 09.09.2003. Aj z citovaného rozhodnutia Súdneho dvora vyplýva, že činnosti vykonávané zásahovými službami verejnej hasičskej služby, patria do rozsahu pôsobnosti Smernice, z čoho jednoznačne vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice v zásade bráni prekročeniu 48 hodinovej hranice stanovenej pre maximálny týždenný pracovný čas vrátane zásahových služieb. Keďže žalobca počas celého žalovaného obdobia pracoval nad stanovený limit vyplývajúci z článku 6 písm. b) Smernice, ide o zjavné porušenie judikatúry Súdneho dvora, a preto sa toto porušenie musí považovať za dostatočne závažné porušenie práva Únie. S poukazom na uvedené skutočnosti mal jednoznačne za to, že je splnená podmienka dostatočnej závažnosti porušenia právnej normy Únie. Pokiaľ ide o druhú podmienku, ktorou je existencia škody, tu je potrebné uviesť, že Smernica ako taká neobsahuje ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Z judikatúry Súdneho dvora však vyplýva, že náhrada škôd spôsobených jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv poškodených. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave zároveň nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity); náhrada škody zároveň musí byť primeraná vzniknutej ujme. Právny poriadok Slovenskej republiky neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenia pre posudzovanie a určenie výšky náhrady škody, ktorá vznikla poškodenému porušením práva Únie, v tomto prípade porušením článku 6 písm. b) Smernice. V otázkach neupravených normami komunitárneho práva resp. judikatúrou Súdneho dvora v sporoch o nárokoch na náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie členským štátom, sa subsidiárne použije vnútroštátne právo pri zachovaní princípu ekvivalencie (rovnocennosti) a efektivity (účinnosti). Pokiaľ ide o právne posúdenie žalovaného nároku na náhradu škody, tu mal žalobca za to, že uplatnený nárok je pri absencii explicitnej vnútroštátnej úpravy nároku na náhradu škody z porušenia práva Únie jednotlivcovi, potrebné posudzovať analogicky podľa ustanovení slovenského právneho poriadku, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie. Týmito ustanoveniami sú § 11- § 13 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „OZ“) upravujúce nemajetkovú ujmu. V danom prípade porušením článku 6 písm. b) Smernice v prvom rade bolo a je porušované jeho právo na ochranu zdravia, ktoré je ako jedno z najvýznamnejších osobnostných práv zakotvené aj v článku 40 Ústavy SR. Zároveň však boli a sú porušované aj jeho osobnostné práva na súkromie a rodinný život, ktoré garantuje článok 19 ods. 2 Ústavy SR. Vzhľadom na skutkový stav je zrejmé, že dlhoročne dochádza k porušovaniu jeho osobnostných práv na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, spočívajúce v porušení práva na primeranú dobu odpočinku, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život, a to v príčinnej súvislosti s tým, že musel reálne odpracovať viac, ako bol v zmysle Smernice povinný. V rámci jeho práce neraz nasadzuje svoj vlastný život, preto o to viac nevyhnutne a dôvodne potrebuje dostatočný odpočinok po práci na regeneráciu jeho fyzických a psychických síl, čoho sa mu však v dôsledku sústavného porušovania práva na primeranú dobu odpočinku nedostáva. Táto skutočnosť má pritom veľmi nepriaznivý vplyv na kvalitu jeho života a prejavuje sa značne negatívne aj na jeho osobnom a rodinnom živote, ktorý na úkor blízkych

musí tráviť v práci. V dôsledku porušovania práva na maximálne 48 hodinový týždenný pracovný čas prichádza o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Vzhľadom na fyzickú a psychickú náročnosť jeho práce je pritom dostatok času na oddych nevyhnutný. Vzhľadom na uvedené mal teda za to, že je daný aj základ nároku na náhradu škody, ktorý má v tomto prípade v podmienkach slovenského právneho poriadku povahu nemajetkovej ujmy, pričom náhrady tejto nemajetkovej ujmy v peniazoch sa žalobou domáha. Napokon pokiaľ ide o tretiu podmienku, ktorou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením článku 6 písm. b) Smernice a škodou vo forme nemajetkovej ujmy, aj túto považoval za zjavne danú. Ak by totiž žalovaný správne prebral ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice do zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore resp. toto ustanovenie Smernice reálne a správne aplikoval, nedošlo by k porušeniu žalobcovho práva na maximálny 48-hodinový týždenný pracovný čas a teda nedošlo by ani k strate času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením Smernice dodržaný. V dôsledku nezarátavania služobnej pohotovosti do pracovného času však musel odpracovať viac než je Smernicou maximálne povolený 48-hodinový týždenný pracovný čas, kde v dôsledku tejto skutočnosti došlo k porušeniu práva na ochranu zdravia a práva na ochranu súkromia a rodinného života. Z uvedených dôvodov mal za to, že príčinná súvislosť medzi porušením únioného práva (t. j. článkom 6 písm. b) Smernice) a vznikom škody vo forme nemajetkovej ujmy je daná. Keďže pre vymedzenú oblasť zodpovednosti štátu za škodu vzniknutú porušením únioného práva neexistuje špecializovaná vnútroštátna právna úprava, je namieste použiť právnu úpravu obsahom a účelom najbližšiu prejednávanej veci, a to v zmysle zásad analógie iuris a analógie legis, rešpektujúc pritom princípy únioného práva. Služobná pohotovosť je mu uhrádzaná vo výške vyplývajúcej z ustanovení § 122 ZoHaZZ, a to vo výške 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ods. 1); pri nariadenej služobnej pohotovosti mu je uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ods. 2 prvá veta). Mal za to, že ustanovenie § 122 ZoHaZZ je, pokiaľ ide o výpočet náhrady škody ktorá mu bola spôsobená, práve takým ustanovením, ktoré je z hľadiska analógie iuris „najbližšie“ prejednávanej veci. Vzhľadom na požiadavku primeranosti náhrady škody mal za to, že výšku náhrady škody je potrebné v danom prípade stanoviť analogickým použitím ustanovenia § 122 ZoHaZZ, ktoré upravuje náhradu za služobnú pohotovosť a náhradu za nariadenú služobnú pohotovosť. Hodiny, ktoré odpracoval nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracovanie mimo rozvrhnutia služobného času, keďže tento by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu práv nedochádzalo, pritom k porušeniu jeho práv pritom dochádzalo práve výkonom pohotovosti. Žalobca mal preto za to, že primeranú náhradu škody v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 ZoHaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ. Počas príslušného kalendárneho mesiaca vykonáva jednak služobnú pohotovosť určenú v súlade s § 92 ods. 1 ZoHaZZ, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby, a súčasne mu môže byť nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ ak je nevyhnutné zabezpečiť napr. personálnu obsadenosť v mieste výkonu služby v dôsledku absencie niektorého z kolegov. Obe služobné pohotovosti, či už podľa § 92 ods. 1 alebo § 92 ods. 2 ZoHaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Vychádzajúc tak z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 ZoHaZZ (15 % alebo 30 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 ZoHaZZ (vo výške 50 % z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % - 15 %) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % - 30 %). Takto stanovená a touto žalobou uplatňovaná primeraná náhrada škody teda predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti (50 % zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ) a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť (15 % zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ a 30 % z tejto sumy ak ide o deň služobného pokoja),

t. j. vo výške zodpovedajúcej 35 % resp. 20 % zo sumy, ktorá je príslušnou časťou jeho služobného platu (50 % - 15 % = 35 %, a v prípade ak ide o deň služobného pokoja 50 % - 30 % = 20 %). Takýto spôsob výpočtu náhrady škody spĺňa odškodňovaciu úlohu, je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora a zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti, pričom nie je sumou neprimerane vysokou. Pokiaľ ide o splatnosť jednotlivých dielčích nárokov na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy, mal žalobca za to, že tieto nároky vznikajú postupne a osobitne za každý jednotlivý mesiac, v ktorom boli jeho práva porušované, a to vždy ku dňu splatnosti mzdy za daný mesiac. Vzhľadom na povahu týchto nárokov mal totiž za to, že nemajetková ujma vznikla každý mesiac po tom, čo v priamej súvislosti s porušením jeho práv táto jeho ujma nebola kompenzovaná v služobnom plate navyše o 35 %, resp. 20 %, preto rozhodujúcim momentom vzniku tejto ujmy je výplatný termín. U príslušníkov HaZZ je mzda splatná vždy k 10. dňu nasledujúceho mesiaca za predchádzajúci mesiac, a teda splatnosť mzdy za mesiac marec 2018 nastala dňa 10.04.2018, splatnosť mzdy za mesiac apríl 2018 nastala dňa 10.05.2018 atď. Vzhľadom k všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe vyplývajúcej z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka si preto žalobou uplatnil nárok spätne za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby, a to počínajúc splatnosťou mzdy za mesiac marec 2018 (ktorá nastala 10.04.2018) až po marec 2021 vrátane. Celková výška náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy za žalované obdobie marec 2018 až marec 2021 teda pri odpracovaných hodinách služobnej pohotovosti určenej podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 1.859,38 hodín (viď vyčíslenie v odsekoch 34 - 38 žaloby) predstavuje súhrnne sumu vo výške 3.879,45 Eur, ktorej zaplatenia sa žalobou žalobca domáha.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe doručenom okresnému súdu dňa 22.07.2021 uviedol, že Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak, ako tvrdí žalobca. Štátnu službu príslušníkov hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť, ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určitá služobná pohotovosť, možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti smernice v článku 2 ods. 2 smernice. Oproti štandardným pracovno-právnym vzťahom štátna služba príslušníkov hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov policajného zboru, ako aj profesionálnych vojakov (napr. v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, prísnej subordinácie a podobne). Rovnako úlohy, ktoré príslušníci hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej obrany, integrovaného záchranného systému, ako aj právnej úpravy samotného hasičského a záchranného zboru, bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem osobitné činnosti služieb civilnej ochrany podľa článku 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Žalobca si nesprávne vykladá pôsobnosť smernice, pretože táto sa na príslušníkov hasičského a záchranného zboru nevzťahuje. Rozsah pôsobnosti smernice stanovuje článok 1 ods. 3, podľa ktorého táto Smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, podľa článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Smernica Rady 89/391/EHS z 12.06.1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci v článku 2 ods. 2 stanovuje, že sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Ide len o exemplifikatívny, a nie taxatívny výpočet činností, ktoré možno označiť ako osobitné činnosti verejných služieb. Štátna služba príslušníkov hasičského a záchranného zboru, ktorí vykonávajú aj zásahovú činnosť charakteristickú nerovnomerným rozvrhnutím služieb s nariadenou služobnou pohotovosťou má charakter osobitnej činnosti služieb civilnej ochrany. Z tohto dôvodu žalobcovi nemohla vzniknúť škoda, pretože ustanovenia smernice sa na neho nevzťahujú, a teda nie je splnený základný predpoklad zodpovednosti za škodu. Žalovaný poukázal na § 12 zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, § 3 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., § 3 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., § 8 ods. 1 zákona č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme, § 12 ods. 1 zákona o integrovanom záchrannom systéme, z ktorých zákonným ustanovení vyplýva, že hasičský a záchranný zbor, resp. jeho príslušníci, vykonávajúci zásahovú činnosť, plnia okrem úloh na úseku ochrany pred požiarmi aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, predovšetkým v oblasti priameho výkonu záchranárskych činností. Z toho dôvodu sú činnosti vykonávané príslušníkmi hasičského a záchranného zboru pri zásahovej činnosti práve tými osobitnými činnosťami služieb civilnej ochrany, na ktoré sa Smernica 89/391/EHS nevzťahuje. V súčasnosti iné zložky okrem hasičského a záchranného zboru, ktorým by boli zverené činnosti služieb civilnej ochrany, neexistujú. Pretože Smernica 2003/88/ES sa na príslušníkov

hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času, ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, je táto oblasť v plnej miere v pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy. Vzhľadom na uvedené sa príslušné ustanovenia smernice 2003/88/ES na prípad žalobcu nemôžu aplikovať, pretože žalobcovi podľa žaloby nemohla vzniknúť žiadna škoda. Žalovaný namietol pasívnu vecnú legitimáciu v konaní. Uviedol, že ak mal žalobca za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza. Žalobcovi boli vrátane tých hodín, o ktorých tvrdí, že mali byť vykonané nad limit určený smernicou riadne vyplatené príslušné zložky služobného príjmu, resp. poskytnuté náhradné voľno. Smernica 2003/88/ES upravujúca minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času bola transponovaná do slovenského právneho poriadku okrem iného zákonom č. 315/2001 Z. z., čo je uvedené aj v transpozičnej prílohe č. 4 zákona pod bodom 6. Zmysel článku 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES je transponovaný v 4. hlave zákona č. 315/2001 Z. z. v ustanoveniach § 85, 86 a 92 upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Predmetné ustanovenia teda definujú služobný čas príslušníka hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. ďalej jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona č. 315/2001 Z. z. a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona č. 315/2001 Z. z.. Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.). Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 1 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napr. aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Žalobca zrejme v tejto súvislosti opomenul, že ním citované ustanovenia zákona, najmä § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1, rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe a slová v § 92 ods. 1 zákona len vystihujú časovú kontinuitu medzi výkonom štátnej služby a služobnou pohotovosťou. V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Žalovaný súčasne poukázal aj na článok 15 smernice 2003/88/ES, ktorý umožňuje dohodnúť aj priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách. Tvrdenie žalovaného o služobnom čase podporuje aj kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov hasičského a záchranného zboru na rok 2016, ktorá vo väzbe na citované ustanovenia zákona v článku 8 s nápisom služobný čas rozvrhuje služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť. Podľa smernice 2003/88/ES priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica tiež umožňuje ustanoviť odlišné referenčné obdobie, iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 smernice ustanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 smernice poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie, prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v kolektívnej zmluve, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Zákon č. 315/2001 Z. z. upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne podľa § 85. Podľa § 91 ods. 3 zákona možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne. Ako vyplýva z ustanovenia § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., môže byť služobný čas hasičov rozvrhnutý aj nerovnomerne. Pri nerovnomernom rozvrhnutí však nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je

najviac 24 hodín v služobnom dni podľa § 86 ods. 2 zákona. Podľa platnej kolektívnej zmluvy hasiči vykonávajú štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom, majú výkon štátnej služby v rámci 12-hodinového riadneho služobného času, alebo služobný čas rozvrhnutý na 16,5 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7,5 hodín v jednej 24-hodinovej zmene podľa článku 8 ods. 1 kolektívnej zmluvy pre príslušníkov hasičského a záchranného zboru pre rok 2016. Čo sa týka referenčného obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z.. Podľa platnej kolektívnej zmluvy sa vykonávanie štátnej služby hasičov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom rozvrhuje spravidla na obdobie 1 mesiaca. Uvedené referenčné obdobie však neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hodín priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami. Napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín tak, ako je tomu v smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a kolektívna zmluva dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy transponovali článok 6 smernice 2003/88/ES správne. Žalobcovi sa nepodarilo preukázať, že by štát neprebral smernicu 2003/88/ES do zákona správne, preto sa mu nepodarilo ani preukázať, že by existovala údajná škoda, ktorá by bola v priamej príčinnej súvislosti s článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES. Žalovaný ďalej uviedol, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. Veľmi nejasným spôsobom žalobca stanovil škodu, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol podľa platnej vnútroštátnej legislatívy odmeňovaný. Počas služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah, v takom prípade žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, teda v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce. Pri nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca, t. j. žalobcu. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosť, a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, ale iba na základe pokynu svojho zamestnávateľa. Žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t. j. nielen za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostáva za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Pokiaľ by súd napriek všetkému dospel k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom, a teda má sa zarátavať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora C/46/93 Brasserie du Pécheur, podľa ktorého by mal vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. Žalobca nevyvinul žiadnu snahu na to, aby vzniku škody ujmy predišiel. Žalobca žiadnym spôsobom neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. do dňa podania žaloby zamestnávateľ žalobcu nemal vedomosť o tom, že výkon služobnej pohotovosti považuje, resp. pociťuje ako výraznú ujmu. Zamestnávateľovi preto nebolo umožnené včas zamedziť prípadnému vzniku ujmy alebo aspoň obmedziť jej rozsah. Podľa zásady, ktorá je spoločná právnym systémom členských štátov, musí totiž poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila rozsah škody (rozsudky Mulder a i / rada a komisia C-104/89 a C-37/90). Žalobca žiadnym spôsobom neprejavil svoju nevôľu so súčasným stavom, čím by mohol obmedziť rozsah škody, ktorú mu mal žalovaný spôsobiť. Pretože povaha služby žalobcu vyžaduje nepretržitú prevádzku, tak je žalobca zaradený v zmenovej službe tak, ako je uvedené v jeho personálnom rozhodnutí. Článok 3 ods. 1 pokynu prezidenta hasičského a záchranného zboru o vnútornej organizácii hasičského a záchranného zboru na operatívno-technickom úseku č. 35/2012 v znení neskorších predpisov stanovuje začiatok výkonu služby žalobcu na úseku požiarnej ochrany od 07.00 hod. do 0.:00 hod. nasledujúceho dňa. Pričom ale z tohto ustanovenia, ako aj z § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. vyplýva, že príslušníci zaradení na tomto úseku vykonávajú svoje služobné činnosti nerovnomerne a na výkon služby nadväzuje bezprostredne služobná pohotovosť upravená v § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.. Počas

tejto pohotovosti sú príslušníci fyzicky prítomní v mieste výkonu štátnej služby, ale tento čas je určený na oddych a odpočinok. V prípade prerušenia pohotovosti, to znemená až v prípade nutného zásahu príslušníkov, sa aplikuje § 91 ods. 1 zákona a vzniká príslušníkom nárok na nadčas. Pre bezpečnosť občanov na úseku požiarnej ochrany je potrebné, aby bola na tento účel zabezpečená 24-hodinová služba 7 dní v týždni počas celého roka, a teda príslušníci hasičského a záchranného zboru musia byť k dispozícii od 07.00 hod. do 07.00 hod. nasledujúceho dňa, pričom však, ale aj počas služobnej pohotovosti v mieste výkonu štátnej služby, kde majú určený čas na oddych a odpočinok. Počas služobnej pohotovosti sa môže príslušník venovať aj inej činnosti ako práci, ktorú vykonáva, len na základe pokynu zamestnávateľa. Príslušníkovi patrí aj odmena za to, že v prípade potreby je k dispozícii. Z vymedzeného charakteru času služobnej pohotovosti má žalovaný za to, že nemožno služobnú pohotovosť započítavať do odpracovaného služobného času. Samotné konštatovanie žalobcu, že bolo porušené jeho právo na ochranu zdravia a na primeranú dobu odpočinku, ako aj právo na súkromie a rodinný život, ešte nijakým spôsobom nedokazuje, že bola v značnej miere znížená jeho dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti s poukazom na § 13 Občianskeho zákonníka. Žaloba je založená len na domnienkach žalobcu, pričom žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. Rovnako žalovaný považuje za špekulatívne tvrdenie, že na úkor blízkych musí žalobca tráviť čas v práci. Žalovaný poukázal na znenie § 88 ods. 1, 89 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., ako aj na skutočnosť, že podľa kolektívnej zmluvy vyplývajú pre príslušníkov viaceré výhody, medzi ktoré patrí aj zvýšenie dovolenky nad rozsah ustanovený Zákonníkom práce. Uvedené poskytuje dostatočný priestor pre odpočinok príslušníkov a pre venovanie sa rodinnému životu. Žalovaný rovnako nesúhlasil s odkazom žalobcu na rozsudok súdneho dvora vo veci Günter Fuß s tým, že v danom prípade išlo o mestského hasiča, ktorého výkon služby sa značne odlišuje od príslušníka hasičského a záchranného zboru, ktorého zriaďovateľom je štát, pričom príslušníci požívajú rozsiahle výhody a osobitný systém sociálneho zabezpečenia. Žalovaný má za to, že čo sa týka posúdenia , či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva na maximálny 48- hodinový týždenný pracovný čas, je potrebné zo strany žalobcu preukázať, či žalobca skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie. Žalobca totiž v žalobe nezohľadnil reálne odpracované hodiny vzhľadom na pohotovosť a nadčasy alebo dovolenku a práceneschopnosť, počas ktorých žalobca reálne nebol k dispozícii zamestnávateľovi, teda v týchto prípadoch nemožno hovoriť o vzniku škody, aj keď sa žalobcovi tento čas započítaval do odpracovaného času, ktorý mal zaplatený. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Takisto je potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období 6 mesiacov. Žalobca v žalobe vychádzal len z priemerných hodnôt odpracovaného týždenného pracovného času, ako aj času odpracovanej pohotovosti, avšak z uvedeného vôbec nevyplýva, či za konkrétne obdobie skutočne dochádzalo k prekročeniu maximálneho limitu pracovného času pri referenčnom období 6 mesiacov. Žalobca pri vzniku služobného pomeru akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru podľa zákona č. 315/2001 Z. z.. S plánovaným rozvrhom služobného času bol príslušník vždy oboznámený v súlade s § 86 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z., čo potvrdzoval svojim podpisom. Rovnako bol žalobca vždy riadne oboznámený so všetkými internými predpismi a kolektívnymi zmluvami, a to aj s tými, ktoré upravujú rozsah výkonu služby. Žalobca uvádza, že požaduje náhradu škody za obdobie od marca 2018 do marca 2021, avšak na základe uvedených skutočností je zrejmé, že žalobca vedel o všetkých podmienkach výkonu služby a za toto obdobie ani raz nedošlo k tomu, že by tieto podmienky namietal, nikdy nepožiadal o ich vysvetlenie a ani iným spôsobom sa nedomáhal svojich práv. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je možné s ohľadom na premlčanie uplatniť najviac za 2 roky spätne. Z uvedených dôvodov žalovaný vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku v konaní. Žalovaný ďalej poukázal na skutočnosť, že žalobca porušil povinnosť predchádzať škodám podľa § 69 ods. 3 písm. n) zákona č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého príslušník je povinný oznámiť bezprostredne nadriadenému poruchy a nedostatky, ktoré ohrozujú alebo sťažujú vykonávanie štátnej služby a oznámiť hroziacu škodu, ako aj v zmysle § 417 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Služobný úrad žalobcu nemal vedomosť o tom, že príslušník pociťuje pri vykonávaní svojej služby ujmu a tento sa rozhodol riešiť svoj problém priamo súdnou cestou, pričom takéto konanie žalobcu považuje žalovaný za neprimerané aj vzhľadom na dlhoročnú službu žalobcu ako príslušníka v hasičskom a záchrannom zbore. Určenie prípadnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy je na zvážení súdu, avšak výška, ktorú žalobca požaduje, žalovaný považuje za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu podľa názoru žalovaného podstatne vyššia. Z uvedených dôvodov žalovaný namietal neprimeranú výšku požadovanej náhrady škody. Rovnako namietal miestnu nepríslušnosť

okresného súdu vo veci konať a rozhodnúť z dôvodu, že žalobca namieta nesprávnu transpozíciu a aplikáciu smernice, ktorú má vykonať ústredný orgán štátnej správy, keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo, je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, je miestne príslušným súdom okresný súd, v ktorého obvode má ústredný orgán štátnej správy, zodpovedný za transpozíciu namietanej smernice, svoje sídlo. Keďže Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ako orgán konajúci v mene žalovaného, má svoje sídlo na Pribinovej 2 v Bratislave, príslušným je okresný súd Bratislava I.. Žalovaný navrhol, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

3. Žalobca vo vyjadrení doručenom okresnému súdu dňa 21.09.2021 uviedol, že k pôsobnosti Smernice 2003/88/ES na hasičov (teda nepochybne aj hasičov v HaZZ) sa už jednoznačne a opakovane vyjadril Súdny dvor, a to v rozsudku v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 zo dňa 05.10.2004 vo veci Pfeiffer, rovnako aj v uznesení vo veci C-52/04 zo dňa 14.07.2005 vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg. V oboch rozhodnutiach podal Súdny dvor záväzný výklad Smernice 2003/88/ES. Podľa uznesenia C-52/04 zo dňa 14.07.2005 vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg: „ Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy je opodstatnené odpovedať na položenú otázku tak, že článok 2 smernice 89/391 a článok 1 ods. 3 smernice 93/104 sa majú vykladať v tom zmysle, že činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej hasičskej služby, akou je verejná služba, o ktorú ide v konaní vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc, takže článku 6 bodu 2 smernice 93/104 v zásade odporuje prekročenie maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný pracovný čas vrátane pohotovosti na určenom mieste,“ Súdny dvor teda aj v citovanom rozhodnutí vo veci Personalrat der Feuerhwehr Hamburg dospel k jednoznačnému záveru, že jediným cieľom výnimky, ktorá je uvedená v článku 2 ods. 2 prvom odseku Smernice 89/391/EHS na ktorú žalovaný poukazuje, bolo zabezpečenie riadnej činnosti služieb nevyhnutných na účely ochrany bezpečnosti, zdravia, ako aj verejného poriadku v prípade závažných a svojim rozsahom mimoriadnych okolností (napríklad v prípade katastrofy) pre ktoré je charakteristická najmä tá skutočnosť, že môžu pracovníkov vystaviť rizikám, ktoré nie sú zanedbateľné, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie, a ktoré, vzhľadom na ich povahu nie je možné zohľadniť pri rozvrhu pracovného (služobného) času zásahových a bezpečnostných zložiek. V tomto prípade je potrebné zdôrazniť, že činnosti, ktoré vykonávajú príslušníci HaZZ (a teda aj žalobca), sa nijako neodlišujú, pokiaľ ide o rámec výkonu činností a povahu týchto činností, od tých činností, ktoré viedli k vydaniu predmetného rozhodnutia Súdneho dvora vo veci Personalrat der Feuerhwehr Hamburg, a teda tento záväzný výklad Súdneho dvora týkajúci sa Smernice 89/391/EHS je nepochybne možné uplatniť aj v tejto právnej veci. Napokon Súdny dvor už v ťažiskovom rozsudku C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß úplne jednoznačne uviedol a záväzne judikoval, že z rozsahu úpravy Smernice 2003/88/ES nie sú vyňatí ani hasiči (teda úplne nepochybne ani hasiči - príslušníci Hasičského a záchranného zboru). Článok 1 ods. 3 Smernice 2003/88/ES definuje rozsah svojej pôsobnosti na všetky odvetvia činnosti, verejné aj súkromné, pričom výslovne odkazuje na článok 2 Smernice 89/391/EHS. Smernica 89/391/EHS sa podľa jej článku 2 ods. 1 uplatňuje na „všetky odvetvia činnosti a to verejné aj súkromné“, ku ktorým činnostiam okrem iného patria všeobecne uvedené činnosti služieb (napr. priemysel, obchod, administratíva, služby atď.). Ako vyplýva z článku 2 ods. 2 prvý pododsek Smernice 89/391/EHS, táto smernica sa neuplatňuje len tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb (akými sú napríklad služby v oblasti civilnej ochrany), pričom táto výnimka bola prijatá len za účelom zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť čas pre zásahové a záchranné tímy. Na moju služobnú činnosť, ktorú ako hasič vykonávam, sa však výnimka stanovená v článku 2 ods. 2 prvý pododsek Smernice 89/391/EHS jednoznačne nevzťahuje. Je potrebné poukázať na cieľ smernice 89/391/EHS, ktorý je zameraný na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Rovnako aj zo znenia jeho čl. 2 ods. 1 vyplýva, že rozsah jej pôsobnosti je nutné chápať širšie. Z toho vyplýva, že výnimky z pôsobnosti uvedené v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku, je potrebné vykladať zužujúco. Táto výnimka zo široko vymedzeného rozsahu pôsobnosti smernice 89/391/EHS sa musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, ktoré dovoľuje smernica členským štátom chrániť. Z tohto hľadiska bola výnimka uvedená v čl. 2 ods. 2 prvom pododseku smernice 89/391/EHS prijatá len za účelom zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napríklad katastrofa - pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Takto popísaná služba civilnej ochrany v užšom zmysle slova, na ktorú sa vzťahuje uvedené ustanovenie, sa jasne odlišuje

od štandardnej, základnej obsahovej náplne činnosti a plnenia úloh hasiča. Výnimka, ktorú Smernica 89/391/EHS predpokladá, sa totiž úplne zjavne odlišuje od obvyklej obsahovej náplne služobnej činnosti a úloh hasiča. Príslušníci HaZZ jednoznačne nespadajú pod „civilnú ochranu“ bez ohľadu na to, že zriedkavo vykonávajú niektoré činnosti, ktoré pod civilnú ochranu patria, a to už len preto, že primárne plnia hasiči iné úlohy než úlohy, ktoré sú typické pre civilnú ochranu. Podanou žalobou sa žalobca domáha náhrady škody vzniknutej porušením únioného práva, a to konkrétne práva na maximálny pracovný čas. K tomuto porušeniu únioného práva došlo v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice 2003/88/ES, pretože ani po deklarovanom prebratí tejto smernice do vnútroštátneho právneho poriadku (konkrétne do zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ďalej aj „ZoHaZZ“) nie je v podmienkach Slovenskej republiky žalobcovi ako hasičovi (príslušníkovi HaZZ) reálne garantovaný maximálne 48 hodinový týždenný pracovný čas. V zmysle článku 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva vnútroštátnym orgánom. Prijatie všetkých opatrení vnútroštátneho práva potrebných na vykonanie právne záväzných aktov Európskej únie (teda aj smerníc) je v zmysle článku 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie uložené priamo samotným členským štátom. Práve preto členské štáty zodpovedajú za škodu vzniknutú porušením únioného práva v prípade nesprávne transponovanej smernice, resp. v prípade uplatňovania právneho predpisu, do ktorého bola smernica prebratá takým spôsobom, že sa nedosahuje cieľ smernice (v tomto prípade maximálne 48 hodinový týždenný pracovný čas).Keďže žalobou uplatnený nárok na náhradu škody má svoj základ v porušení práva vyplývajúceho zo Smernice 2003/88/ES, ku ktorému došlo v čase, keď žalobca vykonával služobný pomer k štátu, je aj z tohto hľadiska pasívne vecne legitimovaným štát (t. j. žalovaný), nie štátny orgán, ktorý v mene štátu konal, pretože v takýchto prípadoch za konanie štátneho orgánu taktiež zodpovedá štát. Je síce možné súhlasiť s tvrdením žalovaného, že podľa ZoHaZZ sa služobná pohotovosť hasičov započítava do výkonu štátnej služby, táto skutočnosť je však pre merito veci nepodstatná a úplne irelevantná. Celou podstatou tohto sporu totiž je, že služobná pohotovosť sa žalobcovi ako hasičovi nezapočítava do služobného (pracovného) času a teda odslúžená služobná pohotovosť nie je vykazovaná ako odpracovaný čas, pričom práve preto, resp. „vďaka“ tomu, z hľadiska žalovaným formálne vykazovaného počtu odpracovaných hodín nedochádza k porušovaniu Smernice 2003/88/ES, keďže takto „evidenčne“ (formálne) nie je prekračovaný maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. V skutočnosti je totiž služobná pohotovosť síce považovaná za výkon štátnej služby (čo nie je sporné), ale nie je započítaná do služobného (pracovného) času, čo je podstatný rozdiel. Počas celého žalovaného obdobia žalobca slúžil v 24-hodinových zmenách, z ktorých 17 hodín pripadalo na služobný čas a 7 hodín na služobnú pohotovosť. Keďže sa v mieste výkonu služobnej činnosti žalobcu (a rovnako tak je tomu na každej hasičskej stanici) striedajú 3 hasičské zmeny, každý tretí deň odslúži žalobca zmenu v trvaní minimálne 24 hodín a následne má 2 dni voľna, tak je zjavné, že takéto rozvrhnutie služobného (pracovného) času priamo vylučuje možnosť dodržania a neprekročenia maximálne 48 hodinového týždenného pracovného času. Žalovaný uvádza, že „článok 6 Smernice 2003/88 je spomenutý v článku 17 ods. 1 Smernice, ktorý umožňuje členským štátom aby sa odchýlili od uplatňovania tohto článku, za predpokladu, že dodržujú všeobecnú zásadu ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov, pričom jedným z dôvodov neplatňovania je situácia (ako je to v tomto prípade) keď sa jedná o protipožiarne služby a služby civilnej ochrany“. Túto argumentáciu považuje žalobca v okolnostiach veci za úplne zavádzajúcu. Článok 17 ods. 1 Smernice 2003/88/ES sa totiž na hasičov - príslušníkov HaZZ úplne zjavne vôbec nevzťahuje. Až v článku 17 ods. 3 písm. b) bod iii) smernice sa síce uvádzajú aj protipožiarne služby, avšak čo je podstatné, odchýlky sa v môžu týkať len článkov 3, 4, 5, 8 a 16, teda medzi prípustnými odchýlkami nie je uvedený článok 6 smernice, z čoho jednoznačne vyplýva, že odchýlka sa nesmie týkať maximálne 48 hodinového týždenného pracovného času, ktorý tak nemôže byť prekročený! Rozhodujúcim kritériom pri posudzovaní toho čo je a čo nie je pracovný čas, je požiadavka prítomnosti na mieste určenom zamestnávateľom a okamžitej pripravenosti na poskytovanie príslušných služieb. V prípade žalobcu ako hasič nielenže musí byť počas celej doby služobnej (pracovnej) pohotovosti v budove hasičskej stanice a túto nemôže opustiť, ale zároveň musí byť pripravený do 1 minúty od ohlásenia vykonať výjazd. Je teda absolútne zjavné, že aj počas celej služobnej (pracovnej) pohotovosti musí byť k dispozícii svojmu zamestnávateľovi na mieste ním určenom (hasičská stanica) a zároveň musí byť okamžite pripravený na vykonanie služobného zákroku. Ani tzv. neaktívnu časť služobnej pohotovosti hasiča teda v žiadnom prípade nemožno označiť za „odpočinok“. Tvrdenia žalovaného o tom, že počas služobného času môže takto „odpočívať“ a „nemusí byť bdelý počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti“, považuje žalobca vzhľadom na uvedené skutočnosti za nemiestne až dehonestujúce. Priamo hasičov sa v tomto smere týka rozsudok Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß (ktorý žalobca priložil už k žalobe), podľa ktorého pracovná

pohotovosť sa musí považovať za pracovný čas, a to tak v zmysle Smernice 93/104/ES, ako aj v zmysle Smernice 2003/88/ES. Žalobca považuje preto za absolútne nepochybné, že služobná pohotovosť hasičov sa započítava do maximálneho pracovného času podľa článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Zároveň však považuje za nepochybnú a už len listinnými dôkazmi priloženými k žalobe (výpisy z plánu služieb, výplatné pásky a prehľadná tabuľka) za preukázanú tú podstatnú skutočnosť, že počas celého žalovaného obdobia žalobca pravidelne pracoval viac ako 48 hodín týždenne vrátane služobnej pohotovosti a nadčasov. Z tejto skutočnosti potom nepochybne vyplýva ten záver, že transpozícia Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore bola vykonaná len formálne, kde však účel a cieľ sledovaný smernicou prostredníctvom vnútroštátneho zákona (ZoHaZZ) dosiahnutý nebol a nie je. Transpozíciu európskych smerníc je možné považovať za súladnú s požiadavkami únijného práva len vtedy, ak sa ňou aj reálne (materiálne) dosiahne výsledok považovaný únijným právom, kde týmto výsledkom v tomto prípade má byť zabezpečenie maximálne 48-hodinového týždenného pracovného času. Pokiaľ žalovaný poukazuje na to, že žalobca bol za výkon služobnej pohotovosti „riadne odmeňovaný“, tak tu je potrebné zdôrazniť, že táto skutočnosť nemá absolútne žiadny vplyv na to, že rozvrhovaním pracovného času dochádza k sústavnému porušovaniu článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Inak povedané, to, že hasičom je za výkon služobnej pohotovosti vyplácaná odmena, zjavne neznamená, že tým nie je porušované právo na maximálne 48 hodinový týždenný pracovný čas. Preto aj tento argument považuje žalobca za vecne aj právne bezvýznamný. Je teda zrejmé, že nie je a nebolo možné spravodlivo a legitímne požadovať, aby žalobca sa na účely uplatnenia nároku na náhradu škody najprv sa voči svojmu zamestnávateľovi domáhal dodržiavania únijného práva a aby takýmto spôsobom odvracal vznik ujmy či obmedzoval jej rozsah. Namietanie, ktorého sa žalovaný dovoláva, by v praxi znamenalo prenášanie aktivity na jednotlivca, ktorému bola v dôsledku porušenia povinnosti členského štátu spôsobená škoda. Aj z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, aj keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Aj vzhľadom na postavenie žalobcu ako slabšej strany vo vzťahu k jeho služobnému úradu, by navyše takáto aktivita bola úplne zjavne kontraproduktívna a nemala by žiadny efekt, čomu nasvedčuje aj aktuálna obrana žalovaného v tomto konaní. Vyžadovanie takejto podmienky by znamenalo spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku Európskej únie a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržiavanie bez toho, aby ju mohli preniesť na jednotlivcov. Podanou žalobou sa žalobca domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného (pracovného) času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet hodín odpracovaných nad 48 hodín týždenne, ako sa to žalovaný snaží svojou argumentáciou naznačiť. Žiadne ustanovenie kolektívnej zmluvy ani žiadny interný predpis nemohol a nemôže pozbaviť žalobcu práva, ktoré mu priznáva článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES, ktorá má priamy účinok. Kolektívna zmluva môže prípadne zakotvovať len vyšší rozsah práv, než vyplývajú zo smernice a teda priznávať práva „nad rámec“ smernice, v žiadnom prípade však kolektívna zmluva nemôže priznávať nižší rozsah práv, a teda ísť „pod rámec“ smernice, a už vôbec nie pokiaľ ide o právo na maximálne 48-hodinový týždenný pracovný čas. Už v žalobe žalobca podrobne uviedol, prečo tento nárok je v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky potrebné posudzovať ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobca má zároveň za to, že výšku tejto nemajetkovej ujmy je potrebné určiť spôsobom, ktorý najviac a najlepšie zohľadňuje okolnosti, za ktorých táto ujma vznikla. Nemajetková ujma mu vznikla v dôsledku straty odpočinku, čo sa prejavilo aj v porušení práva na ochranu súkromného a rodinného života a práva na ochranu zdravia , pričom tieto jeho práva boli porušené v dôsledku skutočnosti, že musel tráviť neprimerane dlhý čas v práci, ktorý čas by, nebyť porušovania článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES, mohol tráviť so svojou rodinou, venovať ho svojim záľubám, blízkym alebo inak podľa svojho rozhodnutia. Pokiaľ človek vstupuje do pracovného, štátnozamestnaneckého, služobného resp. iného obdobného pomeru, vstupuje do neho s vedomím, že určitý čas strávený výkonom činnosti v tomto právnom vzťahu mu bude adekvátnym spôsobom nahradený, a to spravidla vo forme peňažného ekvivalentu, pričom týmto peňažným ekvivalentom je jeho mzda. Práve zohľadňujúc tieto skutočnosti potom výšku žalovanej nemajetkovej ujmy odvíjal od toho, že ustanovenie § 122 ZoHaZZ, ktoré upravuje odmenu za služobnú pohotovosť, je tým ustanovením, ktoré je z hľadiska analógie „najbližšie“ k stanoveniu výšky náhrady škody. Hodiny, ktoré odpracoval nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracované mimo rozvrhnutia služobného času, keďže služobný čas by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo, pričom k porušeniu jeho práv dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti. Žalobca mal preto za to, že primeranú náhradu

škody v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 ZoHaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, teda suma výške zodpovedajúcej 35 %, resp. 20 % zo sumy, ktorá je príslušnou časťou jeho služobného platu. Podrobný výpočet výšky škody vo forme nemajetkovej ujmy žalobca uviedol v odsekoch 35-39 svojej žaloby a na tejto naďalej zotrval. Podľa judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa priamo škôd vznikajúcich hasičom pre nerešpektovanie maximálne 48-hodinovej týždennej pracovnej doby podľa Smernice 2003/88/ES treba pod škodou rozumieť „škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený v článku 6 ods. 1 Smernice 2003/88/ ES rešpektovaný“ (viď bod 59 rozsudku vo veci C-429/09 Günter Fuß). Dlhodobé nerešpektovanie takto určeného úniového týždenného pracovného času sa tiež môže prejaviť v rámci osobnostnej sféry fyzických osôb predovšetkým vo vzťahu k ich právu na ochranu zdravia a tiež na ich celkovú fyzickú a/alebo morálnu integritu. Odpočinok pracovníka by mal byť dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania nespôsobil úraz sebe, spolupracovníkom príp. iným osobám a aby si ani krátkodobo, ani dlhodobo nepoškodil zdravie. Dobu, ktorú ako hasič v dôsledku porušovania práva na max. 48 hodinový týždenný pracovný čas bol nútený stráviť na pracovisku, nemôže venovať sebe, rodine či priateľom, nemôže regenerovať atď., teda nemôže využívať tento čas pre seba a reálne napĺňať právo na odpočinok, zotavenie a nutnú regeneráciu. Ako už bolo uvedené, v právnom poriadku Slovenskej republiky neexistuje osobitná právna úprava obsahujúca náležitosti konania o náhradu škody spôsobenej porušením úniového práva jednotlivcom, rovnako ani osobitné pravidlá, použitím ktorých by sa dalo dospieť k stanoveniu výšky náhrady. V dôsledku toho, vychádzajúc z povahy škody, ktorá má v tomto prípade jednoznačne nemajetkovú povahu (strata času odpočinku a s tým súvisiace porušenia práva na ochranu zdravia, súkromia a rodinného života), je v slovenskom právnom poriadku nutné analogicky použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osoby podľa ustanovení § 11 - 13 Občianskeho zákonníka, keďže tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody porušením úniového práva ako je to v tomto prípade. Práve z týchto dôvodov možno žalobou uplatnený nárok posúdiť ako nemajetkovú ujmu, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Náhradu nemajetkovej ujmy pritom výslovne predpokladá a upravuje § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca počas 3-ročného žalovaného obdobia odslúžil 1.859,38 hodín služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času. Po prepočte na eurá to potom predstavuje náhradu škody vo výške zaokrúhlene 2,08 Eur (3.879,45 Eur : 1.859,38 hodín) za každú hodinu, ktorú musel naviac stráviť v práci a nemohol ju venovať svojej rodine, priateľom, osobným záľubám, regenerácii či odpočinku. Žalobca zdôraznil, že ako hasič v práci dennodenne nasadzuje vlastný život, jeho práca je extrémne fyzicky a psychicky náročná, preto každá jedna hodina, ktorú môže tráviť mimo práce, je pre neho nesmierne dôležitá a to aj z hľadiska obnovy fyzických a psychických síl pre zachovanie možnosti vykonávania tejto náročnej práce do budúcnosti. V súvislosti s výškou žalovanej sumy, ktorá po prepočte predstavuje sumu 2,08 Eur za hodinu, je potrebné ešte zdôrazniť, že táto suma je dokonca ešte podstatne nižšia, než je priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike za roky 2018-2021 pre prvý, najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie rokov 2018-2021 predstavovala sumu vo výške 3,16 Eur. Náhrada škody zodpovedajúca sume 2,08 Eur za každú hodinu porušovania základných práv žalobcu, je aj z hľadiska elementárnej spravodlivosti sumou minimálne primeranou. Žalobca v dôsledku porušenia úniového práva stratil tisícky hodín voľného času potrebného na regeneráciu fyzických a psychických síl, rozvíjanie vzťahov s rodinou a priateľmi či venovaniu sa záľubám, pričom tento stav trvá dlhoročne a je už nezvrátiteľný. Preto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je dostatočné odškodnenie takto vzniknutej ujmy. Peňažná náhrada by mala byť dostatočne vysoká na to, aby reálne splnila aj odškodňovaciu funkciu, nemôže ísť len o náhradu v symbolickej výške tak, ako sa toho domáha žalovaný. Žalovaná výška nemajetkovej ujmu spĺňa odškodňovaciu funkciu a nie je ani neprimerane vysoká. Námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Zvolen vznesenú žalovaným považoval žalobca za jednoznačne nedôvodnú. V tomto konkrétnom spore nejde o implementáciu úniového práva (Smernice 2003/88/ES) do právneho poriadku Slovenskej republiky všeobecne, ale ide o konkrétne použitie predmetnej, nesprávne implementovanej smernice, v individuálnom prípade. Je nesporné a nepochybné, že skutočnosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody - v tomto prípade porušenie práva na 48 hodinový týždenný pracovný čas garantovaný článkom 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES - nastala v mieste výkonu služobnej činnosti žalobcu, pričom v tomto mieste vznikla aj škoda vo forme nemajetkovej ujmy. Je teda zjavné, že skutočnosť, ktorá zakladá v tomto konaní uplatnený nárok na náhradu škody, nastala v územnom obvode Okresného súdu Zvolen.

4. Žalovaný v elektronickom podaní doručenom okresnému súdu dňa 21.10.2021 uviedol, že v plnom rozsahu zotrváva na svojich vyjadreniach uvádzaných k žalobe. Žalobca uvádza, že podanou žalobou

sa domáha náhrady škody vzniknutej porušením únijného práva. Zároveň však dospel k výške ním uplatnenej nemajetkovej ujmy výpočtom ním odpracovaných hodín, teda sa zjavne domáha náhrady mzdy, a nie nemajetkovej ujmy podľa únijného práva. Nie je zrejmé z akého titulu žalobca uplatňuje svoj nárok, pretože spôsob výpočtu ním nárokovanej škody je v rozpore s titulom, z ktorého podľa vyjadrenia žalobcu malo dôjsť k vzniku škody. Výšku nemajetkovej ujmy nie je možné vypočítať mechanicky. Pokiaľ žalobca uvádza, že vzhľadom na to, že v právnom poriadku Slovenskej republiky neexistuje osobitná právna úprava obsahujúca náležitosti konania o náhradu škody spôsobenej porušením únijného práva, je nutné použiť analogicky ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, keďže tieto sú svojim obsahom najbližšie k náhrade škody porušením únijného práva. Žalovaný však nemôže byť účastníkom sporu o ochranu osobnosti, preto v prípade aplikácie týchto ustanovení vyvstáva otázka nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného.

5. Na pojednávaní dňa 04.04.2022 strany sporu zotrvali na skutkových tvrdeniach uvádzaných vo svojich vyjadreniach a návrhoch na vykonanie dokazovania.

6. Na pojednávaní súd na návrh žalobcu vypočul žalobcu, ktorý vypovedal, že každý 3. deň absolvuje v práci 24-hodinovú službu. Z práce prichádza unavený, nevyspatý, neodpočinutý, následne tento deficit nevie dospať, má rozhádzaný spánkový režim. Následkom uvedeného sa mu v nedávnej dobe rozpadol aj partnerský vzťah, pretože bol nervózny, nevyspatý, unavený. 24-hodinová služba v práci prebieha tak, že ráno preberie službu, pripraví techniku, pripraví veci na výjazd, následne má raňajky, potom prichádza zdokonaľovacia príprava, školí sa, má výcvik, obedová pauza, po obede posilňovňa a prehlbovanie vedomostí, večera, hospodárske práce a nočná pohotovosť. V rámci nočnej pohotovosti má síce povolené oddychovať, avšak stále musí byť pripravený na výjazd. Do minúty musí byť v aute. Keď je výjazd, po návrate upravuje techniku, čistí hadice tak, aby v prípade ďalšieho výjazdu bolo všetko pripravené. V nočnej pohotovosti oddychuje do 5.30 hod. rána, po zobudení pripravuje odovzdanie služby, umyje sa, naraňajkuje, služba sa odovzdáva o 07.00 hod.. Negatívne dôsledky neoprávneného zaťaženia v práci pociťuje únavou, ďalej tým, že nemá čas na rodinu, priateľov, koníčky. Je pravda, že nemá diagnostikovaný žiaden zdravotný problém, avšak subjektívne pociťuje problémy so žalúdkom. Podstatu nároku uplatneného v tomto konaní preberali s kolegami aj s priamym nadriadeným. Bolo mu povedané, že tak to je zaužívané a nedá sa to zmeniť. Pokiaľ ide o možnosť čerpať dovolenku, do 1. polroku kalendárneho roka je žalobcovi prideľovaná stará dovolenka, na ktorú mu vznikol nárok počas pandemickej situácie. Dovolenka mu je pridelená, nemôže si sám zvoliť deň čerpania dovolenky. Následne si už môže čerpať dovolenku spôsobom, že si určí dni čerpania dovolenky, dôležité je však to, aby bol zachovaný počet ľudí na zmene v daný deň. V konaní si uplatňuje nárok na zaplatenie peňažnej sumy a nežiada poskytnutie náhradného voľna z dôvodu, že v rámci výkonu práce už stratil veľa osobného voľna, ktorý čas mu nikto nevráti a pokiaľ by mu bolo poskytnuté ako satisfakcia služobné voľno, v rámci výcvikov a v súvislosti s pandemickou situáciou mu vznikol nárok na množstvo dní služobného voľna, a preto ďalšie dni voľna by pre neho neboli efektívne a navyše by ani nemohol čas náhradné voľno reálne vyčerpať, pretože na zmenách pracuje minimálny počet hasičov. Pokiaľ ide o čas odpočinku a regenerácie, má síce 2 dni voľna po každej 24-hodinovej službe, ale 1. deň po službe prespí, následne má problém zaspať večer a riadne sa vyspať, až na ten ďalší (2. deň voľna) si vie oddýchnuť a regenerovať.

7. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise a zistil nasledovný skutkový stav:

8. Z rozhodnutia riaditeľa Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici č. 89 súd zistil, že žalobca bol menovaný do stálej štátnej služby dňom 01.10.2016 s určením miesta vykonávania štátnej služby W. vo funkcii hasič záchranár hasičskej stanice so sídlom vo W., oddelenia prevádzkovo-technického Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru vo W., Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s rozpisom pracovnej pohotovosti žalobcu, s obsahom výplatných pások žalobcu za obdobie marec 2018 až marec 2021, s obsahom evidencie dochádzky za žalované obdobie, s obsahom Vestníka Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, s obsahom interných predpisov Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici, s obsahom kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov hasičského a záchranného zboru na r. 2018, r. 2019 - 2020, r. 2021.

10. Podľa čl. 144 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. - Ústava Slovenskej republiky, sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

11. Podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

12. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

13. Podľa čl. 36 ods. 1 písm. c), d), e) Ústavy Slovenskej republiky, zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä
c) ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci,
d) najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času,
e) primeraný odpočinok po práci.

14. Podľa čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

15. Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

16. Podľa § 85 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

17. Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.

18. Podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

19. Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

20. Podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v mieste vykonávania štátnej služby,

21. Podľa § 92 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, pri nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby alebo na inom určenom mieste musí byť vymedzený priestor na odpočinok.

22. Podľa § 103 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, príslušníkovi za podmienok ustanovených týmto zákonom patrí služobný príjem, ktorý tvoria tieto zložky:
a) tarifný plat,
b) príplatok za riadenie,
c) príplatok za zastupovanie,
d) osobný príplatok,
e) hodnostný príplatok,
f) plat za štátnu službu nadčas,
g) príplatok za zmennosť,
h) príplatok za štátnu službu v sťaženom a zdraviu škodlivom prostredí a na miestach s ohrozením života a zdravia,
i) odmena,
j) doplatok k služobnému platu podľa § 209e.

23. Podľa § 103 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v odseku 1 písm. a) až e) a g).

24. Podľa § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

25. Podľa § 116 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ak príslušník vykonáva štátnu službu nadčas, patrí mu za každú hodinu takejto služby príslušná časť služobného platu priznaného v čase štátnej služby nadčas zvýšená o 30 %, a ak ide o deň nepretržitého odpočinku v týždni, zvýšená o 60 %.

26. Podľa § 116 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, príplatok za vykonávanie štátnej služby nadčas podľa odseku 1 nepatrí, ak sa príslušník s nadriadeným dohodli na poskytnutí náhradného voľna. Náhradné voľno je nadriadený povinný poskytnúť najneskôr do 60 dní od skončenia tejto služby.

27. Podľa § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

28. Podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja,

29. Podľa § 122 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

30. Podľa § 130 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, príslušnou časťou služobného platu na účely tohto zákona pri 40-hodinovom týždennom služobnom čase je 1/175 služobného platu. Pri inom týždennom služobnom čase sa príslušná časť služobného platu úmerne upraví.

31. Podľa § 135e ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, výkonom štátnej služby sa rozumie výkon oprávnení a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru, činnosť vykonávaná na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného a činnosť, ktorá je predmetom služobnej cesty.

32. Podľa § 135e ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, výkonom štátnej služby je aj činnosť vykonávaná pre služobný úrad na podnet odborovej organizácie alebo záujmového

združenia príslušníkov, prípadne aj činnosť vykonávaná pre služobný úrad z vlastnej iniciatívy, ak na ňu príslušník nepotrebuje osobitné oprávnenie alebo ak ju nevykonáva proti výslovnému zákazu nadriadeného.

33. Podľa § 135e ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, v priamej súvislosti s výkonom štátnej služby sú úkony potrebné na výkon štátnej služby a úkony počas štátnej služby obvyklé alebo potrebné pred začiatkom štátnej služby alebo po jej skončení. Nepatrí sem stravovanie, ošetrenie, prípadne vyšetrenie v zdravotníckom zariadení s výnimkou lekárskeho vyšetrenia konaného na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného alebo ošetrenia pri prvej pomoci a cesta na ne a späť.

34. Podľa § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre Policajný zbor a Hasičský a záchranný zbor.

35. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. - Občiansky zákonník, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

36. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

37. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

38. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

39. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

40. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

41. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

42. Podľa bodu 5 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku. Pojem „odpočinok“ sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. v dňoch, hodinách, resp. ich častí. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je potrebné tiež zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času

43. Podľa čl. 1 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času.

44. Podľa čl. 1 ods. 2 písm. a) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica sa vzťahuje na minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas.

45. Podľa čl. 1 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

46. Podľa čl. 2 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, na účely tejto smernice platia tieto definície: „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

47. Podľa čl. 2 ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, na účely tejto smernice platia tieto definície: „čas odpočinku“ je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

48. Podľa čl. 2 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, na účely tejto smernice platia tieto definície: „nočný čas“ je akýkoľvek čas, ale nie kratší ako sedem hodín, definovaný vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktorý v každom prípade musí zahŕňať dobu medzi polnocou a 5. hodinou rannou.

49. Podľa čl. 2 ods. 5 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, práca na zmeny je akákoľvek metóda organizácie pracovného času na zmeny, pri ktorej pracovníci jeden druhého striedajú na rovnakých pracoviskách podľa určitého rozvrhnutia, vrátane rotujúceho rozvrhnutia, pričom pracovný čas môže byť nepretržitý alebo prerušovaný a pre pracovníkov má dôsledok, že v priebehu určitej doby dní alebo týždňov pracujú v rôznom čase.

50. Podľa čl. 6 písm. a), b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi, priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

51. Podľa čl. 16 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, členské štáty môžu ustanoviť:
a) pre uplatňovanie článku 5 (týždenný čas odpočinku) referenčné obdobie nepresahujúce 14 dní;
b) pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne;
c) pre uplatňovanie článku 8 (dĺžka nočnej práce) referenčné obdobie definované po konzultácii so sociálnymi partnermi alebo definované kolektívnymi zmluvami alebo dohodami uzavretými medzi sociálnymi partnermi na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni.
Ak minimálny 24-hodinový čas týždenného odpočinku, vyžadovaný podľa článku 5, spadá do tohto referenčného obdobia, nie je zahrnutý do výpočtu priemeru.

52. Podľa čl. 17 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, pri zachovaní náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov sa členské štáty môžu odchýliť od uplatňovania čl. 3 až 6, 8 a 16, keď vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností sa trvanie pracovného času nemeria a / alebo nie je vopred určené alebo si ho môžu určiť samí pracovníci a najmä v prípade: a) vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iných osôb s právomocou nezávislého rozhodovania, b) rodinných pracovníkov alebo c) pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách.

53. Podľa čl. 17 ods. 5, prvý pododsek Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môže odchýliť od článku 6 a článku 16 písm. b) v prípade lekárov v odbornej príprave v súlade s ustanovenými v druhom a sedemnástom pododseku tohto odseku.

54. Podľa článku 2 ods. 1, 2 smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti, verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas atď.). Táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. V takom prípade sa bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov, pokiaľ je to možné, musí zabezpečiť v zmysle cieľov tejto smernice.

55. V konaní sa žalobca voči žalovanému domáha zaplatenia sumy vo výške 3.879,45 Eur na tom skutkovom a právnom základe, že žalobcovi vznikla škoda v dôsledku porušenia práva Európskej únie, a to Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Zaplatenia žalovanej sumy sa žalobca domáha titulom náhrady škody, ktorá mu vznikla ako jednotlivcovi porušením úniového práva žalovaným ako členským štátom Európskej únie.

56. Spor o náhradu škody z dôvodu porušenia úniového práva patrí do právomoci súdu, pretože v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky neexistuje žiadny iný orgán ako všeobecný súd v civilnom sporovom konaní, ktorý by mal právomoc rozhodnúť o predmete tohto sporu. Súd poukazuje na čl. 1 CSP podľa ktorého spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv prejednáva a rozhoduje nezávislý a nestranný súd, ak taká právomoc nie je zákonom zverená inému orgánu.

57. V prípade absencie alebo nesprávnej transpozície smerníc, ako právnych aktov Európskej únie, ktoré majú priamy účinok a sú ich ustanovenia bezpodmienečné, dostatočne jasné a presné, osoby, ktoré sú konaním štátu poškodené, môžu sa voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu. Článok 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času má priamy účinok, pretože priznáva jednotlivcovi práva, v rámci minimálnych požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času. Zodpovednosť členského štátu Európskej únie platí v prípade každého porušenia bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa vnútroštátneho práva povinnosť škodu nahradiť. Z uvedených dôvodov je preto žalovaný - Slovenská republika v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, za ktorý koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný štátny orgán, do pôsobnosti ktorého patrí hasičský a záchranný zbor, ktorého príslušníkom bol žalobca v rozhodnom období. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je zároveň štátny orgán, do kompetencie ktorého spadá právna úprava zriadenia, postavenia organizácie a riadenia hasičského a záchranného zboru, úprava štátnej služby a právnych vzťahov, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby príslušníkov hasičského a záchranného zboru. Ministerstvo je kompetenčne zodpovedné aj za riadnu transpozíciu smerníc Európskej únie do slovenského právneho poriadku týkajúce sa úpravy požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času príslušníkov hasičského a záchranného zboru.

58. V súvislosti so vznesenou námietkou miestnej nepríslušnosti súdu žalovaným súd poukazuje na § 19 písm. b) Civilného sporového poriadku, ktorý upravuje osobitnú miestnu príslušnosť tak, že popri všeobecnom súde žalovaného, je na konanie miestne príslušný súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Zo skutkových tvrdení, ktoré žalobca v konaní uvádza vyplýva, že k zásahu do jeho práv postupom žalovaného došlo v súvislosti s výkonom štátnej služby príslušníka hasičského a záchranného zboru v mieste vykonávania štátnej služby v územnom obvode Okresného súdu Zvolen, preto súd postupom podľa § 42 Civilného sporového poriadku námietku miestnej nepríslušnosti tunajšieho súdu vyhodnotil ako nedôvodnú.

59. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe namietal, že na žalobcu, ako príslušníka hasičského a záchranného zboru, sa Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES nevzťahuje. Argumentoval tým, že úlohy ktoré príslušníci hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej obrany, integrovaného záchranného systému, ako aj právnej úpravy samotného hasičského a záchranného zboru, bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem osobitné činnosti služieb civilnej ochrany podľa článku 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Smernica Rady 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany

zdravia pracovníkov pri práci v článku 2 ods. 2 stanovuje, že sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Podľa žalovaného ide len o exemplifikatívny, a nie taxatívny výpočet činností, ktoré možno označiť ako osobitné činnosti verejných služieb, štátna služba príslušníkov hasičského a záchranného zboru, ktorí vykonávajú aj zásahovú činnosť charakteristickú nerovnomerným rozvrhnutím služieb s nariadenou služobnou pohotovosťou má charakter osobitnej činnosti služieb civilnej ochrany. K uvedenej argumentácií žalovaného súd uvádza, že v zozname preberaných právne záväzných aktov Európskej únie k zákonu č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore je uvedená aj Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11.2002. Podľa bodu 5 úvodných ustanovení smernice všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku. Pojem odpočinok sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. v dňoch, hodinách, resp. ich častí. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálne denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. Smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času. Vzťahuje sa na minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a určité aspekty nočnej práce a práce na zmeny a rozvrhnutie práce. Podľa článku 1 ods. 3 sa Smernica vzťahuje na všetky odvetvia činnosti verejné a súkromné podľa článku 2 Smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Podľa článku 2 Smernice je pracovný čas akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou. Čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Práca na zmeny je akákoľvek metóda organizácie pracovného času na zmeny, pri ktorej pracovníci jeden druhého striedajú na rovnakých pracoviskách podľa určitého rozvrhnutia vrátane rotujúceho rozvrhnutia, pričom pracovný čas môže byť nepretržitý alebo prerušovaný a pre pracovníkov má dôsledok, že v priebehu určitej doby dní alebo týždňov pracujú v rôznom čase. Podľa článku 6 Smernice členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi. Priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Aplikujúc uvedené znenie smernice možno zhrnúť, že Smernica upravuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, vzťahuje sa na všetky odvetvia činnosti verejné aj súkromné. Smernica v kapitole 5 upravuje odchýlky a výnimky, ktoré môžu členské štáty uplatniť vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činnosti, avšak pri zachovaní náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov. Konkrétne podľa kapitoly 5 článku 17 sa členské štáty môžu odchýliť od uplatňovania článkov 3 až 6, 8 a 16, keď vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností sa trvanie pracovného času nemeria, alebo nie je vopred určené, alebo si ho vopred môžu určiť sami pracovníci. Podľa ods. 5 článku 17 Smernice sa možno odchýliť od článku 6 v prípade lekárov v odbornej príprave v súlade s uvedenými ustanoveniami Smernice. Smernica pre členské štáty zároveň určuje prechodné obdobie na zosúladenie vnútroštátnej legislatívy týkajúcej sa organizácie pracovného času. Štátna služba žalobcu nevykazuje žiadne osobitosti, ktoré by v štandardnom režime fungovania v rámci plnenia úloh zboru podľa zákona č. 315/2001 Z. z. mali zakladať výnimku z pôsobnosti Smernice podľa článku 17. Článok 17 Smernice upravuje prípady, v ktorých sa členské štáty môžu odchýliť od uplatňovania článkov 3 až 6, 8 a 16 Smernice, keď vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností sa trvanie pracovného času nemeria alebo nie je pracovný čas vopred určený alebo si ho môžu určiť sami pracovníci, aj to len pri zachovaní náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné. Podľa článku 2 Smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci ods. 1 táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas, atď.). Podľa ods. 2 sa táto Smernica neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. V tomto prípade sa bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov, pokiaľ je to možné, musí zabezpečiť v zmysle cieľov tejto Smernice. Článok 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS nevylučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako takej, ale len určité osobitné činnosti týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení smernice. Táto výnimka zo široko vymedzeného rozsahu pôsobnosti Smernice 89/391/EHS sa musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, napr. v prípade

neočakávaných udalostí priamo ohrozujúcich život, zdravie, či majetok, pre ktoré je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Aj keď služba žalobcu okrem iných úloh zahŕňa aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, tak za štandardných podmienok činnosti s ňou spojené možno vopred plánovať, vrátane pracovného času príslušníkov zboru v súlade s úlohami, ktoré boli na zbor prenesené. Výkon služby žalobcu sa nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva v oblasti zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci. Na základe uvedeného je potrebné prijať záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES.

60. Podľa článku 7 ods. 2, 5 čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky a článku 3 Civilného sporového poriadku je súd viazaný medzinárodno-právnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom. Je viazaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Komunitárne právo je bez ďalšieho nadriadené právu členských štátov a nesmie byť medzi nimi rozpor. Prípadný rozpor medzi komunitárnym a vnútroštátnym právom by mal byť riešený v prospech komunitárneho práva. Pri výkone súdnej moci je potrebné prihliadať na interpretáciu prameňov práva Európskej únie tak, ako je vykladaná Súdnym dvorom. Vzťah únioového a vnútroštátneho práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku a tiež povinnosťou vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva z úradnej povinnosti. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu podľa judikatúry Európskeho Súdneho dvora vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu, ak ide o prípady porušenia práva Únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc. Smernice sú osobitosťou práva Európskej Únie, pretože sú záväzné pre členské štáty vzhľadom na dosiahnutý výsledok, pričom forma a metóda dosiahnutia výsledku sa ponecháva na členské štáty. Smernica je záväzná pre členské štáty, ktorým je určená, pokiaľ ide o cieľ, ktorý sa má dosiahnuť. Štátnym orgánom je ponechaná voľba formy a prostriedkov dosiahnutia účelu smernice, tzn., že vnútroštátny zákonodarca musí prijať transponujúci právny akt, ktorým sa vnútroštátne právne predpisy prispôsobia cieľom ustanoveným v smernici. Členský štát Európskej únie musí implementovať smernicu včas, t. j. v lehote určenej priamo v smernici, prípadne do 20 dní odo dňa jej zverejnenia v úradnom Vestníku a zároveň ju musí implementovať správne. Smernice nemajú priamy účinok, avšak Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že určité opatrenia stanovené smernicou môžu mať vo výnimočných prípadoch priamy účinok na členský štát aj vtedy, ak tento ešte neprijal transponujúci právny akt. Ustanovenia smernice sú imperatívne ak sú dostatočne jasné a presné a ustanoveniami smernice sa priznávajú práva jednotlivcom. Doktrína priamej účinnosti smerníc je výsledkom rozhodovacej činnosti Súdneho dvora Európskej únie. Súdny dvor rovnako judikoval, že znením smerníc nie sú viazané len vnútroštátne súdy, ale aj ostatné orgány verejnej moci, ako aj iné verejné orgány. Súdny dvor Európskej únie judikoval, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES má priamy účinok (rozsudok C-429/09 vo veci Günter Fuß), pretože priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva únie súčasťou systému zmlúv, na ktorých je únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Žalovaný v konaní namietal tvrdenie žalobcu, že dotknutá smernica nebola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne, tvrdil, že paragrafové znenie zákona č. 315/2001 Z. z. neodporuje dotknutej smernici. Z citovaných paragrafových znení zákona č. 315/2001 Z. z. (bod 15. až 33. tohto rozsudku) nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť služobného času. Čas služobnej pohotovosti, pokiaľ nedochádza k služobným výjazdom, sa do služobného času nezapočítava a práve v tom spočíva rozpor s právom Európskej únie. Žalovaný argumentoval, že nemožno výkon neaktívnej služobnej pohotovosti započítať do pracovného služobného času. Služobnú pohotovosť zákon explicitne nezaraďuje do výkonu štátnej služby, práve naopak, z § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času vyplýva, že zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu nadväzujúcou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Rozlíšenie je zreteľné aj z ohodnotenia výkonu štátnej služby a výkonu služobnej pohotovosti v § 103 zákona, keď za výkon služobnej pohotovosti patrí mimo služobného príjmu osobitný mzdový nárok vo forme peňažnej náhrady za služobnú pohotovosť v štátnej službe, ktorá sa určuje ako percento z časti služobného príjmu. Rozlíšenie vyplýva z § 122 ods. 3 zákona, pretože ak počas trvania služobnej pohotovosti dôjde k vykonaniu výjazdu, až takéto vykonávanie je štátnou službou. Podľa citovanej Smernice 2003/88/ES je pracovný čas aj čas pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorej je pracovník fyzicky prítomný na pracovisku. 48-

hodinová hranica pre priemerný týždenný pracovný čas určená smernicou zahŕňa nadčasy, aj pracovnú pohotovosť. Zákon č. 315/2001 Z. z. umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi služobný pracovný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) Smernice. Z uvedeného preto možno vyvodiť záver, že práva žalobcu sú vzhľadom na znenie článku 2, článku 6 písm. b) Smernice porušované, a to dostatočne závažne, pretože ide o práva s osobitným významom, ktoré zakladajú minimálnu požiadavku na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

61. Náhrada škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv. Slovenský právny poriadok neobsahuje pravidlá na odškodnenie jednotlivcov pri porušení komunitárneho práva. Súd sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním smernice mu vznikla ujma, ktorú je možné analogicky posudzovať podľa § 11 a nasledovných Občianskeho zákonníka vzťahujúcich sa na ochranu osobnosti. Vychádzajúc z výpovede žalobcu, z rozpisu jeho pracovnej pohotovosti, z evidencie dochádzky za žalované obdobie a z obsahu výplatných pások žalobcu za obdobie marec 2018 až marec 2021 možno konštatovať, že pri určení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekročovaniu maximálneho limitu 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období, t. j. v čase od marca 2018 do marca 2021 a v príčinnej súvislosti s porušovaním článku 2 a článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES dlhodobo dochádzalo k porušovaniu práv žalobcu, a to práva na ochranu zdravia, bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci, práva na súkromný a rodinný život. V dôsledku nerešpektovania smernice pri rozvrhovaní pracovného času žalobca prišiel o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských aktivít, fyzickej, psychickej relaxácii, čím možno konštatovať aj zásah do osobnostných práv žalobcu. Na základe uvedeného žalobcovi nepochybne vznikol nárok na primerané odškodnenie. Iba samotné konštatovanie porušenia práv by nesplnilo funkciu dostatočného zadosťučinenia. Peňažná náhrada je v tomto prípade jednoznačne spôsobilá forma odškodnenia vzniknutej ujmy.

62. Žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku a namietal neprimeranosť výšky žalobcom vyčísleného nároku. Ako už súd konštatoval, slovenský právny poriadok neobsahuje pravidlá na odškodnenie jednotlivcov pri porušení komunitárneho práva. Nerešpektovaním smernice vznikla žalobcovi ujma, ktorú súd analogicky posúdil podľa § 11 a nasledovných Občianskeho zákonníka, vzťahujúcich sa na ochranu osobnosti. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Začiatok plynutia premlčacej doby pri náhrade za nemateriálnu ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. K ujme na právach žalobcu dochádzalo každým kalendárnym mesiacom za žalované obdobie (marec 2018 až marec 2021) tým, že nebol dodržaný limit pracovného času podľa čl. 6 písm. b) Smernice. Žalovaný porušovaním smernice nekompenzoval ujmu v služobnom plate žalobcu ku dňu splatnosti mzdy za kalendárny mesiac, vždy 10. deň nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Žalobca si nárok uplatnil počnúc splatnosťou mzdy za mesiac marec r. 2018, ktorá bola 10.04.2018. Žaloba bola súdu doručená dňa 09.04.2021, preto nárok žalobcu uplatnený v konaní premlčaný nie je. Pokiaľ ide o výšku uplatnenej náhrady, súd posudzoval primeranosť žalovanej náhrady k ujme, ktorá v dôsledku neúplnej implementácie smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky vznikla žalobcovi, pričom výška priznanej náhrady bola na úvahe súdu. Cieľom a účelom priznania náhrady je satisfakcia za spôsobený zásah do života žalobcu tak, aby náhrada bola adekvátna spôsobenej škode.

63. Žalobca zdôraznil, že podanou žalobou sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hod týždenne. Za primeranú náhradu považoval finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon č. 315/2001 Z. z. ako pri nariadenej služobnej pohotovosti (t. j. mimo určenej služobnej pohotovosti). Súd stanovený postup žalobcu pri výpočte náhrady škody považoval za primeraný charakteru a spôsobu, akým k zásahu došlo, ako aj k následkom v živote žalobcu a to vo vzťahu k porovnateľnému kritériu ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca. Žalobca vykonal prepočet hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času v žalovanom období (marec 2018 až marec 2021), pričom vychádzal z informácií a podkladov získaných

od svojho zamestnávateľa (dochádzkový systém), konkrétne v rozsahu 1.859,38 hodín. Pretože žalovaný nerozporoval doklady predložené žalobcom, ani výpočet času služobnej pohotovosti, uvedené súd považoval za nesporné a vychádzal z takéhoto určenia. K námietke žalovaného o nezohľadnení doby PN a doby dovolenky súd sa prikláňa k názoru žalobcu, že pri výpočte maximálneho týždenného pracovného času sa uvedené nezahŕňa (čl. 16 Smernice). Takto stanovené hodiny, navrhol žalobca odškodniť odmenou, ktorá sa inak priznáva za výkon nariadenej pohotovosti podľa § 122 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z.. Keďže za uvedený čas mu bola priznaná odmena nižšia, ako pri určenej služobnej pohotovosti podľa § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., vyčíslil rozdiel takejto odmeny, ktorý si uplatnil v celkovej výške 3.879,45 Eur. Vychádzajúc tak z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 (15 % alebo 30 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 (vo výške 50 % z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % - 15 %) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % - 30 %).
Obdobie marec 2018 - december 2018:
Za obdobie marec 2018 až december 2018 žalobca preukázateľne odpracoval spolu 2.280,39 hodín, z toho:
- fond pracovného času predstavuje 1.741,25 hodín;
- služobná pohotovosť určená v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 530,14 hodín;
- služobná pohotovosť nariadená v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 9 hodín.
V období marec 2018 až december 2018 žalobca podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., odpracoval 509,14 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac a 21 hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mi prináležala odmena v rozsahu 30 % z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. v tomto období odpracoval v rozsahu 9 hodín. Za služobnú pohotovosť odpracovanú v období marec až december 2018 v rozsahu 539,14 hodín mu bola vyplatená suma v celkovej výške 475,72 Eur.

Počet hodín odpracovanej pracovnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) Pohotovosť Spolu (15% a 30%) Hodinová sadzba Rozdiel 35% Rozdiel 20% Nemajetková ujma za mesiac pohotovosť počas pracovných dní (15%) Nemajetková ujma za mesiac - pohotovosť v dňoch pracovného pokoja (30%) Nemajetková ujma za mesiac spolu (15% a 30%)
15% 30% (hodín) (€) (€) (€) (€) (€)
2018
3/2018 56,00 56,00 5,1886 1,8160 1,0377 101,6966 0,0000 101,6966
4/2018 49,00 49,00 5,1886 1,8160 1,0377 88,9845 0,0000 88,9845
5/2018 42,00 7,00 49,00 5,1886 1,8160 1,0377 76,2724 7,2640 83,5365
6/2018 41,83 41,83 5,1886 1,8160 1,0377 75,9637 0,0000 75,9637
7/2018 49,00 49,00 5,1886 1,8160 1,0377 88,9845 0,0000 88,9845
8/2018 63,00 63,00 5,1886 1,8160 1,0377 114,4086 0,0000 114,4086
9/2018 49,00 49,00 5,1886 1,8160 1,0377 88,9845 0,0000 88,9845
10/2018 48,84 48,84 5,1886 1,8160 1,0377 88,6939 0,0000 88,6939
11/2018 48,30 7,00 55,30 5,1886 1,8160 1,0377 87,7133 7,2640 94,9773
12/2018 62,17 7,00 69,17 5,1886 1,8160 1,0377 112,9013 7,2640 120,1654
Spolu 509,14 21,00 530,14 Nemajetková ujma 924,60 € 21,79 € 946,40 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času v kalendárnom roku 2018 predstavuje spolu sumu 946,40 Eur.
Obdobie január 2019 - december 2019:

Za obdobie január 2019 až december 2019 žalobca preukázateľne odpracoval spolu 2.730,45 hodín, z toho:
- fond pracovného času predstavuje 2.088 hodín;
- služobná pohotovosť určená v zmysle § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. v rozsahu 635,85 hodín;
- služobná pohotovosť nariadená v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. v rozsahu 6,60 hodín.
V roku 2019 žalobca priemerne odpracoval 52,14 týždňov, čo zodpovedá odpracovanému týždennému času v priemere 52,17 hodín (2.730,45 hodín : 52,14). V období január 2019 až december 2019 žalobca podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. odpracoval 600,85 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac a 35 hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. v tomto období odpracoval v rozsahu 6,60 hodín. Za služobnú pohotovosť odpracovanú v období január až december 2019 v rozsahu 642,45 hodín mu bola vyplatená suma v celkovej výške 606,74 Eur.

Počet hodín odpracovanej pracovnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) Pohotovosť Spolu (15% a 30%) Hodinová sadzba Rozdiel 35% Rozdiel 20% Nemajetková ujma za mesiac pohotovosť počas pracovných dní (15%) Nemajetková ujma za mesiac - pohotovosť v dňoch pracovného pokoja (30%) Nemajetková ujma za mesiac spolu (15% a 30%)
15% 30% (hodín) (€) (€) (€) (€) (€)
2019
1/2019 34,83 7,00 41,83 5,1886 1,8160 1,0377 63,2516 7,2640 70,5157
2/2019 42,00 42,00 5,6286 1,9700 1,1257 82,7404 0,0000 82,7404
3/2019 42,00 42,00 5,6286 1,9700 1,1257 82,7404 0,0000 82,7404
4/2019 62,60 62,60 5,6286 1,9700 1,1257 123,3226 0,0000 123,3226
5/2019 62,02 62,02 5,6286 1,9700 1,1257 122,1800 0,0000 122,1800
6/2019 49,00 49,00 5,6286 1,9700 1,1257 96,5305 0,0000 96,5305
7/2019 46,00 7,00 53,00 5,6286 1,9700 1,1257 90,6205 7,8800 98,5005
8/2019 69,50 69,50 5,6286 1,9700 1,1257 136,9157 0,0000 136,9157
9/2019 55,42 7,00 62,42 5,6286 1,9700 1,1257 109,1780 7,8800 117,0580
10/2019 49,00 49,00 5,6286 1,9700 1,1257 96,5305 0,0000 96,5305
11/2019 40,98 7,00 47,98 5,6286 1,9700 1,1257 80,7310 7,8800 88,6110
12/2019 47,50 7,00 54,50 6,3143 2,2100 1,2629 104,9752 8,8400 113,8153
Spolu 600,85 35,00 635,85 Náhrada za ujmu 1 189,72 € 39,74 € 1 229,46 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času v kalendárnom roku 2019 predstavuje spolu sumu 1.229,46 Eur.
Obdobie január 2020 - december 2020:
Za obdobie január 2020 až december 2020 žalobca preukázateľne odpracoval spolu 2.705,07 hodín, z toho:
- fond pracovného času predstavuje 2.106,50 hodín;
- služobná pohotovosť určená v zmysle § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. v rozsahu 575,09 hodín;
- služobná pohotovosť nariadená v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. v rozsahu 23,48 hodín.
V roku 2020 žalobca priemerne odpracoval 52,29 týždňov, čo zodpovedá odpracovanému týždennému času v priemere 51,73 hodín (2.705,07 hodín : 52,29). V období január 2020 až december 2020 žalobca podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. odpracoval 550,02 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac a 25,07 hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. v tomto období odpracoval v rozsahu 23,48 hodín. Za služobnú pohotovosť odpracovanú v období január až december 2020 v rozsahu 598,57 hodín mu bola vyplatená suma v celkovej výške 717,06 Eur.

Počet hodín odpracovanej pracovnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) Pohotovosť Spolu (15% a 30%) Hodinová sadzba Rozdiel 35% Rozdiel 20% Nemajetková ujma za mesiac pohotovosť

počas pracovných dní (15%) Nemajetková ujma za mesiac - pohotovosť v dňoch pracovného pokoja (30%) Nemajetková ujma za mesiac spolu (15% a 30%)
15% 30% (hodín) (€) (€) (€) (€) (€) (€)
2020
1/2020 56,00 56,00 7,0457 2,4660 1,4091 138,0957 0,0000 138,0957
2/2020 35,00 35,00 7,0457 2,4660 1,4091 86,3098 0,0000 86,3098
3/2020 56,00 56,00 7,0457 2,4660 1,4091 138,0957 0,0000 138,0957
4/2020 44,88 44,88 7,0457 2,4660 1,4091 110,6739 0,0000 110,6739
5/2020 35,00 35,00 7,0457 2,4660 1,4091 86,3098 0,0000 86,3098
6/2020 38,80 38,80 7,0457 2,4660 1,4091 95,6806 0,0000 95,6806
7/2020 40,50 4,07 44,57 7,0457 2,4660 1,4091 99,8728 5,7352 105,6080
8/2020 56,00 56,00 7,0457 2,4660 1,4091 138,0957 0,0000 138,0957
9/2020 46,25 7,00 53,25 7,0457 2,4660 1,4091 114,0523 9,8640 123,9162
10/2020 39,42 39,42 7,0457 2,4660 1,4091 97,2095 0,0000 97,2095
11/2020 63,00 7,00 70,00 7,0457 2,4660 1,4091 155,3577 9,8640 165,2217
12/2020 39,17 7,00 46,17 7,0457 2,4660 1,4091 96,5930 9,8640 106,4570
Spolu 550,02 25,07 575,09 Náhrada za ujmu 1 356,35 € 35,33 € 1 391,67 €

Nemajetková ujma za službobnú pohotovosť vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času v kalendárnom roku 2020 predstavuje spolu sumu 1.391,67 Eur.
Obdobie január 2021 - marec 2021:
Za obdobie január 2021 až marec 2021 žalobca preukázateľne odpracoval spolu 627,80 hodín, z toho:
- fond pracovného času predstavuje 509,50 hodín;
- služobná pohotovosť určená v zmysle § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. v rozsahu 118,30 hodín;
- služobná pohotovosť nariadená v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. v rozsahu 0 hodín.
V období január 2021 až marec 2021 žalobca priemerne odpracoval 12,86 týždňov, čo zodpovedá odpracovanému týždennému času v priemere 48,82 hodín (627,80 hodín : 12,86). V období január 2021 až marec 2021 podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. odpracoval 118,30 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Službobnú pohotovosť v tomto období nevykonával v čase pracovného pokoja ani mu nebola nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ. Za službobnú pohotovosť odpracovanú v období január až marec 2021 v rozsahu 118,30 hodín mu bola vyplatená suma v celkovej výške 133,68 Eur.

Počet hodín odpracovanej pracovnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) Pohotovosť Spolu (15% a 30%) Hodinová sadzba Rozdiel 35% Rozdiel 20% Nemajetková ujma za mesiac pohotovosť počas pracovných dní (15%) Nemajetková ujma za mesiac - pohotovosť v dňoch pracovného pokoja (30%) Nemajetková ujma za mesiac spolu (15% a 30%)
15% 30% (hodín) (€) (€) (€) (€) (€)
2021
1/2021 49,00 49,00 7,5333 2,6367 1,5067 129,1961 0,0000 129,1961
2/2021 21,00 21,00 7,5333 2,6367 1,5067 55,3698 0,0000 55,3698
3/2021 48,30 48,30 7,5333 2,6367 1,5067 127,3504 0,0000 127,3504
Spolu 118,30 0,00 118,30 Náhrada za ujmu 311,92 € 0,00 € 311,92 €

Nemajetková ujma za službobnú pohotovosť vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času za obdobie január 2021 až marec 2021 predstavuje spolu sumu 311,92 Eur.

64. Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na náhradu škody titulom porušenia komunitárneho práva nesprávnym prevzatím Smernice do slovenského právneho poriadku, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, je daný v celom rozsahu čo do dôvodu a výšky. Pretože žalobca uplatnený nárok v konaní riadne preukázal, súd žalobe vyhovel v celom rozsahu.

65. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

66. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

67. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

68. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa zásady pomeru úspechu v konaní. Pretože bol žalobca v konaní plne úspešný, súd mu priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. O konkrétnej výške trov konania rozhodne súd I. inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku - CSP).
V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).
Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).
Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).
Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).
Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).